

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Pesamezne štev. 10 li.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petivrst. (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Slovenščina na progi državne železnice Celovec-Trst.

(Interpelacija poslanca dr. Benkoviča, Grafenauerja in tovarišev.)

Iz časopisov posnemamo sledeče kričeče slučaje kršenja prava slovenskega jezika na Koroškem.

1. Župnik gospod Matej Ražun iz St. Jakoba v Rožu je vložil na ravnateljstvo državnih železnice v Beljaku sledečo pritožbo:

»Dne 24. julija t. l. je podpisani ob tri četrti na 4. uro popoldne na celovškem kolodvoru pri »Izdaji vozni listkov za državne železnice« zahteval »vozni listek v Področico«. — »Wohin, bitte?« me je vprašala gospodična, ki je listke oddajala. — »Prosim v Področico.« ponovim razločno in mirno. — Nato dobim odgovor: »Wir sind nicht verpflichtet, windisch zu verstehen.« — Jaz na to: »Ich verbiere mir ganz entschieden die Beschimpfung: windisch!« — Ona: »Ich weiss nicht, in welcher Sprache sie gesprochen haben.« — Jaz: »So, Sie wissen das nicht, und dennoch gebrauchten Sie den beleidigenden Ausdruck: windisch.« — Šele ko sem listek zahteval v nemškem jeziku, sem ga dobil.

2. Dne 2. avgusta je ravnatelj zahteval v slovenskem jeziku vozni listek v Področico sestra podpisane, katera le za silo govori nemški jezik — dobila pa je tako od gospodične, kakor tudi od poleg stoječega uradnika odgovor: »Hier wird deutsch gesprochen.« Gospodična je še dodala: »Wenn sie die Station deutsch nicht nennen können, so fragen Sie den Portier.«

3. Dne 7. avgusta sem podpisani zopet prosil za vozni listek v Področico. Gospodična mi je na slovensko zahtevo odgovorila: »Bitte, sprechen Sie deutsch.« — Jaz nemški: »Sie geben mir also auf das slovenisch gestellte Verlangen die Fahrkarte nicht?« — Ona: »Nein, Klagenfurt ist eine deutsche Stadt und es muss hier deutsch gesprochen werden.« — Jaz: »Was den dann, wenn eine Partei deutsch gar nicht versteht?« — Ona: »Dann muss sie den Portier fragen!«

4. Poleg mene je stal nek gospod in je bil priča tega pogovora. Ko je tudi on v slovenskem jeziku zahteval vozni listek na Bistrico v Rožu, ga tudi on ni dobil, dokler ni hotel nemško ime »Feistritz«.

5. Takoj za tem gospodom je meni do tatar neznan gospod zahteval vozni listek v Ljubljano. »Reden Sie deutsch,« ga je naravnost nekoliko razburjena gospodična. Gospod ponovi mirno: »V Ljubljano prosim.«

Nato je gospodična vsa razjarena udarila ob mizico in je vzkliknila: »Wenn Sie eine Karte haben wollen, reden Sie deutsch; hier wird deutsch gesprochen!« nakar je odšla od okna. Za kake pol minute se je vrnila in vprašala: »Wohin fahren Sie?« — »V Ljubljano.« — Ona: »Das verstehe ich nicht.« — Tedaj je gospodu pošla potrpežljivost in je nevoljno vzkliknil: »Vielleicht verstehen Sie Laibach,« nakar je dobil listek.

Podpisani naznanja te škandalozne dogodke c. kr. ravnateljstvu c. kr. državnih železnice v gotovi nadi, da bode isto potrebno ukrenilo, da se ti, osnovnim zakonom naše avstrijske države nasprotujoči dogodki takoj zabranijo in se v Celovcu nastavijo uradniki, ki so zmogni in tudi voljni razumeti slovenske potnike.

Ako bi pa c. kr. ravnateljstvo v tej zadevi ne maralo ničesar ukreniti — to pa v najkrajšem času in takoj — podpisani naznanja, da bode afero spravil po časniki v javnost in po državnem poslancu gosp. Fr. Grafenauerju tudi v državni zbor.

In kaj je odgovorilo ravnateljstvo državnih železnice na to, povsem opravičeno pritožbo?

»Z ozirom na Vašo vlogo z dne 14. avgusta t. l. se v. č. obveščate, da z ozirom na dejstvo, da je Celovec nemško mesto, podpisano ravnateljstvo ni moglo smatrati se primoranim, opremiti to postajo s slovensko govorečim oseblom.

Ozirom na dejstva, da v. č. poznate narodni značaj mesta Celovca in ste sam nemščine popolnoma vešč, je podpisano ravnateljstvo drž. žel. primorano tako uljudno, kakor tudi odločno prositi, da upoštevate gori navedena dejstva in da tam v bodoče prednašate svoje zahteve v nemščini, ker se je drugače bati protiprovokacij, sicer ne od uslužbenecv, pač pa od občinstva, kar ni niti javnemu redu, niti točenemu opravljanju poslova na kolodvoru v prid.

Konečno je treba pripomniti, da je beseda »windisch« smatrati v deželi navadnim izrazom, ne pa za psovko, vsaj se tako imenuje več krajev tako na Kranjskem, kakor tudi na Koroškem.

6. Dne 24. septembra 1907 so se uradniki na celovškem tovornem kolodvoru branili sprejeti pošiljatve »Družbe sv. Mohorja« s slovenskim vozni listom.

Vsled pritožbe je beljaška direkcija c. kr. državnih železnice »Družbi sv. Mohorja« odgovorila dne 7. oktobra tako:

»Rešujoč vlogo od 24. septembra 1907 si usoja podpisana direkcija državne železnice poročati, da teriatev c. kr. železniškega urada v Celovcu, da se način pospravljanja tudi v nemškem jeziku izrazi, odgovarja veljavnim tarifnim določbam, ker je Celovec v nemškem delu Koroške, in je slovenski jezik običajen le južno od Drave, oziroma od Vrbskega jezera.«

S temi odločbami se na eklatantni način kršijo dosedaj neoporekane pravice slovenskega jezika na Koroškem. Mesto Celovec in sodni okraj Celovec sta dosedaj veljala kot dvojezična; to se je uvaževalo v politični, sodni in finančni upravi dosedaj.

Izdajali so se vozni listki na zahtevo izražen v slovenskem jeziku, sprejemali so se slovenski izpolnjeni tovorni listi itd. Zlasti »Družba sv. Mohorja« je dosedaj vsako leto knjige, katerih je okrog pol milijona, razpošiljala s slovenskimi izpolnjenimi tovornimi listi.

Čuden je tedaj ta preobrat, ne vemo prav ali faktičnih narodnostnih razmerah na Koroškem ali v naziranju beljaške železniške direkcije tekom enega leta.

Dejanske razmere so pač ostale iste, statistika o zadnjem ljudskem štetju izkazuje slovensko manjšino v Celovcu samem, sodni okraj, izvzemši Celovec, je na polovico slovenski; premenil se je tedaj nazor beljaške železniške direkcije.

To že sledi iz oblike, zlasti naglasovanja odlokov, ki so gori navedeni; iz njih sledi, da veje v beljaški železniški direkciji nacionalno-politični duh, katerega je slovensko časopisje že tako pogosto obsojalo.

Narodni značaj mesta Celovec se povdaria, četudi mora biti narodni značaj mesta za upravo povsem nemerodajen; ozirati se je le na dejanske razmere, saj ima mnogo mest le eden narodni značaj, vendar pa močno narodno manjšino, ki ne sme biti brezpravna v narodnem oziru.

Istotako moramo odločno zavračati sklicevanje, češ, da pristojnik zna nemški, da bi tedaj lahko v nemščini stavil svoje zahteve.

Zahtevamo, da se nikogar na svoji lastni zemlji ne sili, posluževati se drugega jezika nego materinega. Beljaška direkcija se s to zahtevo postavlja naravnost na nemškona-cionalno stališče!

Za državni urad naravnost nedostojno pa je namigavanje s protiprovokacijami občinstva, kot da bi zahtevanje v slovenskem jeziku že bila provokacija.

To naglasovanje v uradnih odlokih moramo najstrožje ožigosati. Dolžnost uradnika je, braniti zahtevo, ne pa groziti s provokacijami občinstva!

Veliko nepoznanje dejanskih razmer dalje kaže trditev, da beseda »windisch« ni razlagljiva. Beseda »Windischer« se od sodišč smatra kot psovka; sicer pa že gola olikanost zahteva, da se ne rabi besede, katero kdo smatra za se razlagljivo.

Besedo »windisch« uradna terminologija, zlasti državni zakonik, ne pozna, ampak le »slovenisch«!

Kot že rečeno, nasprotuje podatkom statistike o ljudskem štetju trditev, da je slovenski jezik običajen le južno od Drave, oziroma Vrbskega jezera. Sicer pa železniška uprava slovenskega jezika ne spoštuje niti južno od Drave; saj je interpelantu celo na postaji Področica (sodni okraj Rožek, ki je nad 90 odstotkov slovenski) letos 1. avgusta neki vratar na slovensko vprašanje odgovoril: »Ich verstehe nicht slovenisch! Ich bin ein Kärntner!«

Sploh je na celi progi Celovec-Trst dovolj osebja, ki prav nič ali nezadostno razume slovenski.

Zato vprašamo:

1. Ali so Njegovi ekscelenci gori navedeni slučaji kršenja pravic slovenskega jezika znani? Ali je Njegovi ekscelenci znano, da se slovenski jezik na celi progi Celovec - Trst zapostavlja, da zlasti mnogo osebja ne zna prav nič ali le malo slovensčine?

2. Ali hoče Njega ekscelencia tem nedostatkom od pomoči?

3. Ali hoče Njega ekscelencia podrejenim oblastim ukazati, da se v uradnem poslovanju rabi le označba »slovenisch«, ne pa »windisch«, kot v drugih upravnih pagonah?

Shod državne zveze avstrijskih srednješolskih društev.

V dneih 1. in 2. t. m. vršil se je v avli Ivovskega vseučilišča shod delegatov avstrijskih profsorskih društev. Shodu je letos predsedoval predsednik češkega profsorskega društva vladni svetnik Fran Bílý, ravnatelj državne realke v Žižkovu pri Pragi. Razun tega so bili v predsedstvu: dr. Kazimir Twardowski, vseučiliški profesor v Lvovu, kot predsednik poljskega profsorskega društva, prof. dr. Fran Ilesič za Slovence, prof. Karol Mendel za nemška društva in obenem za italijansko društvo. Rektor dr. Dembinski pozdravi v poljskem in nemškem jeziku zbrane delegate v prostorih Ivovskega vseučilišča. Vladni svetnik Bílý se zahvali v poljskem jeziku za gostoljubni sprejem in pozdravi shod v češkem in nemškem jeziku, prof. dr. Twardowski govori pozdrav v poljskem jeziku, prof. dr. Ilesič v slov. jeziku povdaria idealno in kulturno delo učiteljskega stanu, prof. Mendl prečita italijanski pozdrav tržaškega društva in pozdravi shod v imenu nemških društev v nemškem jeziku. V imenu galiskega deželnege šolskega sveta ter naučnega ministrstva je pozdravil shod dvorni svetnik dr. vitez Dembrowski v poljskem in nemškem jeziku.

LISTEK.

V nemškem Korotanu.

(Jož. Lavtižar.)

Dandanes se najprijetneje potuje tam, kjer ni železnice. Idila se straši strojevega piska in premogovega dima. Njen dom je skrito zatišje in samotno selo; ondí se počuti najboljše.

V Sentrupertu poleg Beljaka sva se postavila s tovaristvu na lastne noge in korakala proti vasi Trebnje. Solnce je obsevalo široko sleme planine Grlice, po dolini pa se je raztezala še senca. Krasen jutranji sprehod. Ko sva imela Trebnje za seboj, postajala je dolina vedno ožja. Navaden popotnik bi ne našel v tem grabnu nič posebnega, toda prijatelj narode vidi marsikaj lepega. Nad naša senožeti in gozdi, poleg naju pa šumeč potok, ki ima svoj izvir v zgornje-koroških planinah. Semintia raztresene naselbine se zorejo s skupnim imenom Einöde. V ozadju kaže svojo plešasto glavo 2139 metrov visoki Wollaner Nock, na katerega hoja menda ni težavna, toda dolgotrajna. Za sedaj ostani tam, ko pa se spopolni zrakoplov, sem med prvimi, ki te obiščem.

Proti popoldnevu se je pokazala na planoti rečca vas Afric. Pred Pirkerjevo gostilno je težal velik kodrast pes, ki je naju opazoval z nezaupnim pogledom, a gospodar je dejal, da se ni treba nič bati. Potem smo šli v vendar, kjer je postregla urna natakarka s ko-

silom in v vrčkom pive, gostilničar pa je pripovedoval, kakšno je življenje v tem kraju, da imajo daleč v Beljak, da je v Africi dolga zima, da je veliko kmetov visoko v hribih in da je v občini več kakor 800 evangeljskih. Po kratkem odpočitku sva se poslovila, ter ubrala pot pod noge, kajti ta dan sva imela prehoditi še precej kilometrov.

Vsej ondotni okolici pravijo »die Gegend«. Kmečke hiše so večinoma enonadstropne in lesene, zbite iz obrezanega tramovja ter med skladi ometane z malto. V prvem nadstropju so povsod hodniki z izrezljivimi stebriči. To lično vnanost imajo le stare hiše, nove so zidane v tistem dolgočasnem slogu, ki je sedaj povsod običajen. Navadno veliki so hlevi, po katerih je sklepati, da se ondotni kmetje zelo pečajo z živinorejo.

Tovariš je opazil napis nad vrati nekega večjega poslopja. Vsedel se je na kanton poleg ceste, vzela knjižico iz žepa in vestno za-beležil, kar je čital. Čital pa je:

»Ruf mich an in der Not, so will ich dich erhören und du sollst mich preisen. Anno 1591. A. R.«

Besede bi pomenile, da se je zanašal graditelj hiše A. R. na višje varstvo, vedoč, da ga čaka v življenju marsikako presenečenje. Hiša je prehajala v dobrih treh stoletjih od gospodarja na gospodarja ter se ohranila do današnjega dne. Morebiti jo posedujejo še sedaj sorodniki davno umrlega pradedu.

Pokrajini dajeta toliko večjo zanimivost dve jezeri, ki se leskečeta eno poleg drugega. Prvemu pravijo Afrizer See, drugemu Brenn See. Cesta se drži vedno v njuni bližini, zato je hola še bolj zabavna.

Domačini so na travnikih sušili mrvo in prijazno pozdravljali. Uljudno obnašanje razveseli potnika, ker iz tega spoznava, da je ljudstvo dobro vzgojeno. Dandanes se veliko stori za vobnost tujcev, toda tujci se ne privabijo le z dobro postrežbo in s čednim stanovanjem, temveč tudi z olikanim vedenjem prebivalcev dotičnega kraja.

Glede narodne noše se ne opazi pri moških nič posebnega razen marsikake gosto zaraščene brade, druga pa seveda v nobeni zvezi z obleko. Drugače je pri ženskah. Te nosijo krila višnjeve barve in črne klobučke z okroglo priklanimi ali z navzdol zbočenimi kraji. Tak priproni klobuk se pravo lepo poda mlajšim osebam, mnogo bolj nego še tako fantastično pokrivalo mestni gospici.

Ob koncu drugega jezera stoji čedno selo Feld s cerkvijo in s piramidalnim zvonikom. Tu je središče luteranov. Iz bližnje šole se je slišalo petje otrok, ki so se v dvoglasnem, dobro vbranem zboru vadili v pesmi:

Dort sinket die Sonne im Westen, Umfloret vom goldenem Schein.

Res je stalo solnce že precej nizko, kar je naju opominjalo, da naj pospešujeva korake, ako hočeva doseči prenočišče Döbriach, oddaljeno dve uri od Felda.

Čudno, da ima ta prijazna dolina tako malo obiskovalcev, vsaj jaz jih nisem veliko videl. Par letoviarjev — to je bilo vse, kar mi je prišlo pred oči. Na vrhuncu sezone, par dni po Velikem Šmarnu, pričakoval bi vendar kaj turistov. Pravih pešcev je vedno manj, ker so ljudje silno razvajeni. Cesta je trda, vročina nadležna, samotni kraji jim ne vgačajo, kmečko ljudstvo ni za nje. Zato se

držejo rajše ob železnici, kjer se dobijo dobri obedi, morebiti celo tabel d' hote in druge vobnosti. Pomilujemo jih zaradi tako nizkotnih nazorov.

Dospela sva v vas Radenthein, ležečo v bregu. Pri vhodu na neko dvorišče se je čitala beseda »Eintrieb«, ob drugi strani dvorišča pa »Austrieb«. Ker ima vsak napis svoj vzrok, tolmachi sem si v svoji bistroumnosti ti dve besedi takole: Kmetje imajo tukaj veliko živine in vsled tega tudi gotovo živinske sejme. Tak sejm je brzkon v Radentheinu. Da se vrši v redu, določena so vrata, da gre skozi nje živina na dvorišče, skozi druga vrata pa se goni iz dvorišča. Mislim, da sem prav »pogruhtal«.

Ob zapadni strani vasi je globok graben, ki teče v njem neznan potok. Danas je čisto pohleven, a debelo kamenje v njem kaže, kako strašen hudournik nastane iz te male vodice ob času nevihte. Je pa tudi popolno naravno. V ozadju stoeske, skozi katero si je napravil potok strugo, se dvigajo visoke gore. Ob nalivu dere vsa voda raz gora proti tej strugi ter gromi dalje v dolino.

Po cesti je prihajala čudna stvar, zavita v oblakih prahu. Slišalo se je tudi zopno trobentanje v svarilo, da naj se vsak umakne. Avtomobil! V njem sta sedeli poleg vodje dve belooblečeni dami in se smejala, seveda neumnima peščema, ki nimata toliko v žepu, da bi si privoščila, če ne bencina, pa vsaj konja. Midva sva si mislila svoje. Ako ni nikogar v ta skriti kraj, še te pošasti ni treba. Ne dela drugega, nego da straši ljudi in okužuje zrak. Vorne blinkt's, hinten stinkt's.

ziku. Razun delegatov 19 proforsorskih društev udeležili so se shoda galski deželni šolski nadzorniki srednjih in ljudskih šol ter veliko število lvoovskih profesorjev. Predsedstvo shoda je poslalo udanostni telegram na Njegov Veličanstvo, izrazujoč čestitke k ozdravljenju. Nadalje je predsedstvo brzojavno pozdravilo naučnega ministra eksc. dr. Marcheta, sekcijskega načelnika Kančera in dvornega svetnika dr. Huemerja.

Med stanovskimi vprašanji se je povdarjala potreba službene pragmatike in točnih disciplinarnih predpisov, ter se je soglasno sprejela resolucija: **Za sklepe odbora kakega društva, torej tudi kakega proforsorskega društva je v smislu društvenih pravil in društvenega zakona odgovoren ed'no odbor. Posamezni odborniki se zaradi izvršitve odborovih sklepov ne morejo osebno kot profesorji in učitelji na odgovornost klicati in disciplinarno kaznovati.** Nadalje se je glede izpraznjenih učnih mest izrazila želja, da se ista ne le nemudoma in brezpogojno razpišejo, ampak tudi istotako zasedejo, ter se je v suplentskem vprašanju sklenila cela vrsta predlogov, ki bi naj preprečili grozečo suplentsko bedo. Med šolskimi reformami so se sprejeli predlogi, da se vsem novim učencem prvega razreda edino na podlagi ubožnega spričevala odgodi šolnina do drugega tečaja, da se vpelje zemljepisni pouk tudi v višje razrede srednjih šol, da se zrelostne izkušnje in zlasti zrelostna izpričevala enostavneje uredijo ter označijo le zrelost, ne pa redov za posamezne predmete. Večina delegatov se je tudi načelno izrekla za odpravo mature, Slovenci in Čehi le pod pogojem, da se ne vpeljejo na vseučiliščih in drugih visokih šolah sprejemni izpiti namesto dosedanje mature na srednjih šolah. Sprejel se je predlog, da bi si srednješolsko učitelstvo prosto volilo svoje zastopnike v deželne šolske svete, da se naj kazenski zakon spremeni v toliko, da bi se sodišča smela v razmerju med učiteljem in učencem vmešavati le do iste meje, kakor se smejo med stariše in otroke. Sklepi, ki so se na shodu sprejeli soglasno od delegatov vseh zastopanih narodnosti, bodo se predložili naučnemu ministrstvu, in to pač ne bo smelo prezirati soglasnih sklepov delegatov, ki so zastopali 5500 srednješolskih profesorjev, združenih v državni zvezi.

Vojaška služba.

Dunaj, 18. okt. 1907.

Je že stara pesem, da je militarizem potrebno zlo, ki provzroča državam ogromne stroške, posameznim družinam pa obilo škode. Mogoče bodo s časom ublažili slabe posledice militarizma, odpravili pa nikdar, ako ljudje ne postanejo angeli brez strasti in zavisti. Posebno težko breme je vojaška služba za kmečki stan, kateremu vzame za več let najboljše delavske moči. Kmet že težko dobi za drag denar potrebne posle, ker vse drvi v mesta, tovarne in v Ameriko. Ko mu pa doraste sin, vtaknejo ga v vojaško suknjo. Naravno je torej, da marsikateri oče išče pomoči in sveta, kako bi oprostil svojega sina triletno vojaške službe ter ga spravil v nadomestno rezervno.

V tem oziru pa so brambeni zakon in razne ministrske naredbe iz leta 1889, celo tistim krogom premalo znane, ki bi jih že po svoji službi in dostojanstvu morali bolje poznati. Gotovo mi pritrdijo vsi poslanci brez izjeme, da imajo razmeroma največ sitnosti in praznih potov ravno zaradi vojaščine. So ljudje, ki so naravnost gluhi. N. pr.: Oče je vložil po svojem poslancu na razne inštanace že štiri prošnje, da bi mu sina premestili v rezervno. Vse prošnje so bile odbite v smislu brambenih predpisov. Konečno dobi poslanec pismo, da ni storil svoje dolžnosti. To ima v zahvalo za razna pota!

Drugi slučaj: Oče bi rad oprostil drugega sina triletno službo, ker mu je prvi sin po-

begnil v Ameriko ali pa se je doma oženil. Vsaka prošnja je brez uspeha, in vendar rote poslanca, naj dela čudeže itd.

Zato hočem navesti bistvene določbe brambenih predpisov z ozirom na olajšave v vojaški službi.

Lastnik podedovane kmetije.

V smislu § 33., brambenega zakona z dne 11. aprila 1889, št. 41, se prideli nadomestni rezervi tisti naborniki, ki so lastniki podedovanih (ne kupljenih) kmetij, če bivajo na kmetiji, sami oskrbujejo gospodarstvo in če dokažejo, da se z zemljiškimi dohodki more preživljati vsaj pet oseb. Ugodnost pa se ne dovoli, ako je kmetija darovana, n. pr. posilnovljenci ali če je kmetija združena z obrtjo (mesarijo, gostilno itd.), ki sama more preživljati družino. Prošnja za premostitev v nadomestno rezervno pa je treba vložiti že pred naborom, meseca januarja ali vsaj februarja pri okr. glavarstvu. Prošnji je treba priložiti izvleček iz zemljiške knjige, prisojilno pismo, katero more nadomestiti tudi davčna knjižica ali potrdilo sodne oblasti, da je nabornik v istini podedoval posestvo. Večkrat pa vlagajo prošnje za to ugodnost, ko so naborniki že potrjeni na tri leta ali pa so že v vojaški suknji. Sedaj naj poslanec pritiska kljuko, seveda brez vsacega uspeha!

Ugodnosti iz družinskih ozirrov.

Pravico, da pridejo v nadomestno rezervno, imajo:

1. Edini sin za delo nesposobnega očeta ali vdove;
2. edini zet, ako pravica do ugodnosti ni obstojala že ob njegovi ženitvi;
3. po smrti očetovi edini vnuk za delo nesposobnega starega očeta ali stare matere-vdove;
4. edini brat ali polubrat osirotelih in ne-doletnih bratov in sester.

Pravico do te ugodnosti pa ima le edini zakonski sin, vnuk ali brat, oziroma zet, ki res skrbi za svoje stariše, starega očeta in mater, osirotele brate in sestre, oziroma tasta in taščo.

Nezakonski sin ima pravico do te ugodnosti, ako dokaže, da preživlja svojo za delo nesposobno mater.

Ako ima torej na tri leta potrjeni sin še katerega brata kjerkoli ali v Ameriki ali gori na zvezdi Martu, nima pravice do ugodnosti v smislu § 34. Vojaški krogi ne vprašajo, ali hoče in more drugi sin skrbeti za oslabelega očeta ali mater-vdovo. Zato so te prošnje skoraj brez izjeme odbite. Pač pa je izjemoma mogoče tuintam po dveletni službi izprostiti dopust, ako je pri doletni stotnjosti slučajno število vojakov še zadostno.

Prošnje za ugodnosti iz družinskih ozirrov pa se vedno vlagajo pri okrajnih glavarstvih.

Za delo nesposobne se smatrajo brez preiskave pri naborni komisiji vsi čez 70 let stari, ako županstvo potrdi nezmožnost; vse druge osebe, ako zaprisežene priče potrdijo nesposobnost za delo.

Ako pa okrajno glavarstvo prosi silu odreče pravico do ugodnosti, potem je vsaka prošnja odveč. In tega mnogi nečejo slišati ali razumeti.

Deželna bramba.

Brambeni zakon določa, da aktivna služba pri deželni brambi traja dve leti. V zakonu z dne 25. decembra 1893 pa čitamo: Določeno število podčastnikov primerno številu moštva mora voditi uprava obdržati tudi tretje leto v aktivni službi. To navajam v pojasnilo na razna vprašanja, zakaj brambenci po dveletni aktivni službi niso odpušteni. Ta določba pa more biti naravnost krivična. Odvisno je namreč edinole od stotnika ali narednika, kdo mora še tretje leto nositi puško. Jasno pa je tudi, da stotnik ne obdrži najslabših, ampak najboljše fante.

Pač pa določa isti zakon: Ako mora brambovec služiti tri leta, mu velja to tretje leto za štiri tedne vojaških vaj, dve leti ne-

Na grobu 18letnega dekleta:

Ach zahllos sind die heissen Thränen,
Die stet's um dich mein Auge weint,
Und nur die Stunde stillt mein Sehnen,
Die evig mich mit dir vereint.

Na grobu neveste:

Mein Jesus hat mich auserwählt,
Und sich bereits mit mir vermählt.

Med spomeniki stoji tudi star železen križ, ki ima ob sprednji strani plehnasta vratca. Ako vratca odpreš, vidiš naslikanega moža s črnim križem na glavi in z letnico 1858. Pa to ni nič posebnega. Neka posebnost sta napisa, eden zunaj, eden znotraj. Ob vnani strani vratice čitaš:

Hier liegt Hans Tauf,
Wanderer, mach's Thürl auf.

Ob notranji strani:

Gott geb ihm die ewige Ruh,
Wanderer mach's Thürl zu.

Kake dve uri od Döbriacha je letovišče Millstatt ob velikem jezeru. Prostorna dvostolpna cerkev stoji na vzvišenem kraju, da se vidi daleč okoli. V njeni bližini rase lipa, ki pravijo o njej, da je stara 800 let.

Tu sva srečavala mnogo gospodskih ljudi, ki so ubijali dolčas s postopanjem. Vidijo se tudi umetni nasadi, gradiči in vile. Ne rečem, da ta kraj ni lep. Kjer je jezero obdano z gorami, tam je povsod lepo, toda gradiči, vile, gospodje, dame in njih drage obleke in vprege ne pridejo v poštev, temveč le divnost narave. Jaz vsaj sem se smatral prav srečnega in bi ne bil šel menjat z nikomur, akoprav sem hodil z zaprašenimi črevlji mimo tega sijaja. Iz Millstatta ni več daleč do Spitala. Tu sva stopila s tovarišem v vlak, ki je naju potegnil v Beljak in naprej proti domu.

aktivne službe in dvajset let črnovojništva. Ta odškodnina, ki v istini pomeni le štiri tedne vojaških vaj, je pač slaba tolažba za brambovca, ki mora tri leta pometati vojašnico.

Pozor pri nakupu Tomasove žindre!

»Gospodarska zveza« objavlja: Nekateri trgovci, zlasti eden iz Trsta, ponujajo pri nas na Kranjskem in na Primorskem Tomasovo žindro po 5 K 75 h 100 kg postavljeno na kolodvor v Trstu in pravi, da je ta žindra 17 do 19 odstotna.

Kdor pozna kupčijo s tem blagom, tisti v, da je ponujanje žindre, ki more imeti dva odstotka manj ali več fosforove kisline, samonasebi že jako sumljivo, in kdor tako ravna, se mu ne sme zaupati.

V vsej Evropi imamo tri velike skupine, ki prodajajo Tomasovo žindro na podlagi skupnega dogovora pod enimi in istimi pogoji. Ena taka skupina je v Pragi, ki pa zaradi drage voznine za južno Avstrijo, torej za nas, ne hodi v poštev. Druga skupina je na Angleskem, in ta glasom dogovora z Avstrijo sploh ne more prodajati. Tretjo skupino tvorijo nemške in belgijske tvornice, ki imajo največ blaga v roki, ki ga pošiljajo čez morje v Trst, in tega mi dobivamo. Tomasovo žindro, ki jo ponujajo pri nas tržaški in drugi trgovci, je vsa od berlinskih tvornic.

Vse tvornice Tomasove žindre prodajajo svoje blago po cenah, ki jim je podlaga vsebina, to so odstotki fosforove kisline. Cena torej velja za 16-, 17-, 18- itd. odstotno Tomasovo žindro, in nobena tvornica ne ponuja blago za enotno ceno, če ima žindra 17 do 19 odstotkov. Trgovci sami delajo take ponudbe, ki imajo namen le kmeta prevariti.

Trgovec je kupil od berlinskih tvornic Tomasovo žindro z natanko zaznamovano vsebino in jo je moral tako plačati, kakor kaže na vreči zaznamovana vsebina, ki pa, mimogrede bodi omenjeno, tudi ni vselej zanesljiva.

Če tržaški ali kateri drugi trgovec ponudi 17- do 19-odstotno blago, potem sme kupec biti zagotovljen, da bo dobil v najboljšem slučaju le 17-odstotno blago, kajti 19-odstotna žindra je danes za 67 vinarjev dražja kakor 17-odstotna. Iz tega sledi, da je omenjanje 19 odstotkov le limanica, ki nanjo kmete lovijo.

Označeni trgovci se sploh zanašajo na nebriznost ali pa na nevednost kmetov, češ, da prejetega blaga sploh ne bodo dali preiskati po kakem kemijskem preskušališču. Oni pošljejo zato račun v trdni nadi, da bo kmet Tomasovo žindro plačal, ne da bi jo dal preiskati in ne da bi prišel na prevaro.

Mi n. pr. dobro vemo, da danes v Trstu sploh ni nobene druge žindre kakor samo 16-odstotna, in če kak tamošnji trgovec pošlje 17- do 19-odstotno blago, bo prav gotovo v resnici poslal le 16-odstotno. Ti trgovci tudi ne jamčijo za vsebino fosforove kisline, in če jih kdo trdo prime, pa pravijo, da naj se dá žindra preiskati in kolikor vsebina kaže, tako naj se plača. Pri tem imajo zopet svoje posebne nakane. Preskušnja stane denar, in le tisti, ki vzame cel vagon, ima pravico do brezplačne preskušnje. Navadni odjemalci ali kmetje, četudi kupijo cel vagon, niso poučeni, kako se pravilno iz celega vagona vzame vzorec za preskušnjo, in ker ga navadno pravilno ne vzamejo, in sicer proti predpisom berlinskih tvornic, pa trgovci potem ugovarjajo resničnosti preskusa, ker vzorec ni bil prav vzet, in v slučaju pravde kmet podleže.

V prav zadnjem času se je dognalo, da je neki tržaški trgovec proti dogovoru poslal namesto 18-odstotne žindre 17-odstotno, vreče so tudi bile zaznamovane s številko »17«, a pravilna preskušnja je dognala, da poslano blago ni imelo niti celih 16 1/2 odstotkov fosforove kisline. Po določilih berlinskih in vseh drugih tvornic Tomasove žindre, ki jamčijo za vsebino, je dovoljena razlika 1/2 odstotka, in če je večja, jo mora tvornica povrniti.

»Gospodarska zveza« ožigosa to sleparjenje s Tomasovo žindro v dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani in torej svari kmetovalce pred takimi trgovci in agenti s Tomasovo žindro.

Imenovana zastopa jamčita za vsebino fosforove kisline od prodane Tomasove žindre in zato imata oba iste cene, ki so danes sploh mogoče, in je izključeno, da bi kdo na pošten način mogel Tomasovo žindro ceneje oddajati.

Vsled dobljene izkušnje smo upravičeni izreči sumnjo, da izvestni trgovci devlejo slabše blago v vreče, ki so zaznamovane z višjo vsebino fosforove kisline. Preiskala se je n. pr. Tomasova žindra takih trgovcev in je imela manj fosforove kisline kakor je bilo na vreči zaznamovano, dočim tisto blago, ki ga prejema »Gospodarska zveza« ali kmetijska družba, ima redno večjo vsebino, kakor kaže vreča. Iz tega sledi, da so tvornice poštene in vsaj kmetijskim zastopom v bojazni pred preiskavo pošiljajo zajamčeno dobro blago. Kdor torej noče biti osleparjen, ta naj ne kupuje Tomasove žindre od ožigosanih trgovcev in agentov ter naj se rajši obrne do kmetijskega zastopa, kamor je včlanjen.

Zavedne kmetovalce, kmetijske podružnice in zadrage opozarjamo na tu opisana dejstva ter jih prosimo naj v tem zmislu pouče svoje manj zavedne tovariše.

Tvornice za Tomasovo žindro jamčijo le za pošiljate v celih vagonih. Vzorce za preskušnjo je vzeti na naslednji način: Z nalašč za to prirejenim svedrom je iz vsake pete vreče vzeti poskušnjo, ki naj se potem na suhi podlagi dobro zmeša in spravi v primer-

no suho steklenico, ki se zamaši in zapečati s pečatom prejemnika in priče. Poskušnjo naj vzame kupec, oziroma prejemnik ali njegov pooblaščenec, v navzočnosti nepristranske priče, ki se mora o namenu vse zadeve poprej poučiti. Na steklenico je prilepiti listek, kamor je zapisati število vagona, železniško postajo, odkoder je bila Tomasova žindra poslana, datum in ime tvornice, potem število vreč, težo, znamko in zajamčeno vsebino fosforove kisline. Za vsak vagon je vzeti posebno poskušnjo v tri steklenice ter mora biti v vsaki najmanj 250 gramov na popisani način vzete žindre. Vse tri steklenice za vsak vagon je pravilno popisati in izpolniti je tri svedoče o vzeti poskušnji, ki jih mora podpisati prejemnik ali njegov pooblaščenec in omenjena nepristranska priča. Ena steklenica s poskušnjo se mora takoj poslati na kako kemijsko preskušališče, ki je v to svrhu pooblaščen. Za Kranjsko je pooblaščen kmetijsko-kemijsko preskušališče za Kranjsko v Ljubljani. To je nakratko in površno povedano, kako je postopati, a podrobno navodilo za to postopanje je dobiti s tiskanimi golicami vred pri tvrdki »Thomasosfatfabriken«, Berolin W., Karlstadt 17, in tudi vsak trgovec jih ima dovolj v zalogi. Tisti trgovec, ki bi ne hotel Tomasove žindre za jamstvom prodati in postreči s tozadavnimi navodili in tiskanimi svedočbami, kaže s tem že naprej svojo sumljivost in se lahko smatra za sleparja, in zato moramo pred njim svariti.

Shod „Kmečke zveze“ v Škofji Loki.

Za kranjski politični okraj je »Kmečka zveza« že sicer ustanovljena, a da bi se z njo seznanili tudi kmetje iz loškega sodnega okraja, je napravila je 27. oktobra shod v Škofji Loki. Udeležba je bila velika, navzočih je bilo do 400 kmetov iz loške okolice, kakor tudi iz poljanske in selške doline ter nekaj zavednih meščanov.

Shod je otvoril odbornik »Kmečke zveze«, profesor Evg. Jarc in dal besedo državn. poslancu Fran Demšarju. Le-ta nam je kazal potrebo, da se tudi kmečki stan združi in združeno zastopa svoje koristi in zahteva svoje pravice. Vsi stanovi so se dozda bolj brigali za stanovsko organizacijo, kakor najštevilnejši stan, stan, ki je steber države, kmečki stan. Tem bo odpomogla »Kmečka zveza« po posameznih krajih in skupna državna zveza za vso državo. Govornik omenja, da se je med kmečkimi poslanci v državnem zboru osnovala agrarna zveza, ki ima nalogo, pospeševati kmetijske interese v postavodajalstvu. Nato razpravlja posamezne točke bodoče pogodbe z Ogrsko z ozirom na kmečki stan in naše slovenske potrebe, važnost podaljšanja dolenske železnice in zveze z Dalmacijo. Nujno potrebna je pravična razdelitev davkov, večja skrb države za življenje in planine. Razkril je rane, ki jih vsak kmet čuti in pokazal primerna sredstva za to.

Drugi govornik je bil g. dr. Pegan, ki je z navdušenimi, prepričevalnimi besedami vnel poslušalce k stanovski zavesti in k samopomoči. Najprej je pa treba zaupanja v svojo lastno moč in to zaupanje daje skupen nastop. Liberalci, največji sovražniki kmeta in njegovih zadrug, zdaj sami izpoznavaajo moč združenja in so začeli zadnji čas snovati zadrugo za zadrugo. Vse to pa delajo, da bi se ohranili na površju in da bi dobili oblast nad kmetom. A liberalcem ne bo verjel noben zaveden kmet, naj še tako lažejo in bijejo po naših poslancih in naj se sami še za tako vnate prijatelje kmeta kažejo.

Ni se treba tudi bati nobenih psov, s katerimi hočejo liberalci zbegati poštene ljudi. Taka psovka je »klerikalec«. Nato razloži govornik, kaj pravzaprav ta beseda pomeni. V cerkvenih in verskih stvareh priznavamo mi duhovnike za vodnike, v drugih zadevah so nam enaki in imajo duhovniki le toliko veljave, kolikor za ljudstvo delajo. Burno ploskanje je kazalo navdušenje poslušalcev, v katerih imenu se je župnik Šinkovec zahvalil »Kmečki zvezi« za prirejeni shod, gospodom govornikom pa za krasne, podučne govore. Konečno se je izrekla enoglasna zaupnica našim državnim poslancem v »Slovenskem klubu« zbranim, in trdno prepričanje, da kmalu zaplapola zastava S. L. S. v našem dežel-nem zboru.

Izpred sodišča.

Stražnika na korajžo klical. V noči na 23. septembra t. l. je Janez Vogelnik, črevljar v Trziču, nekoliko vinjen po oknih in vežnih durih svojega stanovanja razbijal, ker ni mogel noter. Mimo idočih stražnika ga je vprašal, kaj razbija. A ta mu je odgovoril, da to njemu nič mar, da sploh nima tukaj nič za opraviti, in da bo šel zdaj županu okna pobiti; nato je pobeignil. Čez pol ure se je vrnil ter patrolirajočega stražnika na korajžo klical. Po napovedani aretaciji ga je obdolženec na spodnjo čeljust udaril. Pokoril se bo zato tri tedne v težki ječi.

Bog nas varuj takih umetnikov. Lojze Medved iz Kamnika je skrajno delomržen. Bil je že večkrat zaradi goljufije in zaradi vlačugarstva kaznovan, tudi v prisilni delavnici je že bil. Po poklicu je sodar, a tega obrta ne mara delati, marveč se izdaja za slikarja s pretvezo, da bo izvršil prevzete slike. V to svrhu jemlje predlujeme, dela dolg po gostilnah, konečno pa izgine, kakor je to učinil v litijem in v tem okraju oškodoval deset oseb za 64 K 40 h. Vzel je tudi Frančiški Mihelič v Ustju 100 razglednic. Za kazens se mu je prisodilo osem mesecev ječe.

Nič ga ni poboljšalo. Janez Zugsberger, mizar v Ljubljani, je bil že večkrat zaradi tatvine kaznovan. Dne 21. majnika tega leta je bil iz tukajšnje prisilne delavnice izpuščen. Vstopil je kot mizar v Koslerjevo pivovarno, iz katere je dne 19. avgusta tega leta izstopil. Žilca mu ni dala miru. Začel je zopet krasti kakor sam priznava, izvršil mnogo tatvin v družbi dveh izpuščenih prisiljencev, nakar so si plen med seboj razdelili. Vrednost pokradenega blaga je znašala 129 K 30 vinarjev. Sodišče ga je vsled preobladujočih obtežilnih okoliščin obsodilo na dve leti težke ječe.

Za zimo se je hotel preskrbeti. Jakob Trampuš, delavec v Trbojah, je izmaknil Jeri Molj iz zaprtega porta dva in pol mernika fižola in iz nezaklenjene dire dva mernika prosa. Priča Marija Ješe ga je videla, ko je Trampuš nesel težko vrečo domov. Ker je obdolženec znan tat, šla je priča za njim, in skozi špranjo videla osumljenca, kako je v veži pometal in nekaj metal v kot. Orožnik se je trudil, da bi ukradene reči zasledil, a je bilo brezuspešno. Na njegovo vprašanje, kam je ukradeni fižol in proso skril, mu je Trampuš odgovoril, da bo orožnik to zvedel, kadar bo Bog drugič na svet prišel. Vse njegovo taje mu ni pomagalo, kajti sedel bo sedem mesecev v težki ječi.

Napad z nožem. Fanta France Jeras in Rudolf Kokalj sta bila dne 15. septembra v Lovretovi gostilni v Sneberjah Tam so štirje fantje izzivali. Ko sta prva dva gostilno zapuščala, skočil je Jakob Žulovec, tovarniški delavec v Vevčah, za njima in zamahnil z odprtim nožem najprej proti Kokalju, katerega ni zadel, pač pa je ranil Jerasa na hrbtu. Zagovor o silobranu ni obveljal. Za kazen je dobil pol leta težke ječe.

AVSTRIJA.

Ministrska kriza.

Ministrski predsednik Beck je poročal cesarju včeraj o položaju glede na ministrsko krizo in pa o drugih važnih zadevah. Poročalo se je tudi, da namerava odstopiti Prade, ker mu ni všeč, da postane češki agrarec Prašek minister. Poročila o Pradejevem odstopu pa Nemci zanikujejo. Mladočeški izvrševalni odbor je sklenil, da pritrdi Prašekovi kandidaturi v ministrstvo in da predlaga Pacaka za svojega ministrskega kandidata. Mladočeši so pa izjavili, da podpirajo vlado le, ako se izpolnijo znane češke zahteve. Ministrskega predsednika Becka je obvestil poslanec Zazvorka, da je odobril izvrševalni odbor čeških agrarcev soglasno Prašekovo kandidaturo za poljedelsko ministrstvo. Kriza se reši najbrže tako, da ostane Pacak češki minister rojak, Prašek pa postane poljedelski minister. Iz ministrstva odstopita Auersperg in pa dr. Fort. Trgovinsko ministrstvo vodi do končnice preosnove ministrstva ministrski predsednik Beck. Prašek pride danes na Dunaj, da se predstavi Becku.

Ministrski kandidat Prašek.

Prašek je služil pri 31. pešpolku. Prvo leto je bil navaden pešec. Pozneje je bil stotnijski bobnar. Drugo leto je postal titularni poddesetnik. Na dopust je šel kot titularni desetnik.

Proračun za leto 1908.

Danes poroča finančni minister pl. Korytovski o proračunu za leto 1908. Dohodkov izkazuje proračun 2.135.774.746 K, izdatkov pa 2.133.823.108 K.

Industrijski svet in pogodba z Ogrsko.

Prvi oddelek industrijskega sveta je imel včeraj sejo glede na zbornici predložene pogodbenne predloge. Zastopano je bilo pri seji, ki jo je vodil gospodskobornični član Wohanka, železniško, finančno in trgovinsko ministrstvo. Na predlog Sobotke so sklenili: Pozdravljaja se, ker se je posrečilo v zadnji uri, da se je uredilo po pogodbi gospodarsko razmerje med Avstrijo in Ogrsko za nadaljnjih deset let na zagotovljenem temelju. Ker je ta pogodba sprejemljiva, se pričakuje, da postane postava. Pozdravljaja se, da še nadalje ostane svobodni promet med obema državama. Z odpravo železniško tarifnih določil v tranzitnem prometu se odstrani občutna napaka. Svojo zadovoljnost izraža svet glede na spoznavljanje z ogrsko vlado o zgradbi dalmatinske železnice, ki se zveže z avstrijskim omrežjem. Končno se zahvaljuje svet vladi, osebno pa min. predsedniku Becku, ker je varoval koristi obrta, industrije in pa trgovine.

Nemški radikali in pogodba z Ogrsko.

Dne 3. t. m. so imeli nemški radikali svoj strankarski shod. Poročal je Wolf, ki je izvajal, da pogodbe Nemci ne morejo potrditi. Zabavljaj je, da se zaupajo Čehom tako važna ministrska mesta, kakoršna sta trgovinsko in železniško. Protestiral je, da bi poverili naučno ministrstvo kakemu kršč. socialcu. Mož pravi, da bi se tako izročili Nemci klerikalcem. Sklenili so resolucijo, ki naglašja, da so tehtni pomisleki proti pogodbi z ozirom na obrtni in kmečki stan. Strankinemu vodstvu so naročili, da mora nastopiti 10. t. m. na državnem strankarskem shodu odločno proti pogodbi.

Trumbič Supilu.

Dalmatinski deželni poslanec Trumbič, ki zastopa spletski volivni okraj, je odposlal Supilu sledečo brzojavko: Navdušeno in z zadovoljstvom sem čital tvoj govor, ki si ga govoril v ogrskem drž. zboru. Čestitam ti in hrvaško-srbski koaliciji za vestno brambo narodnih pravic in pravic Hrvatske. Weckerlu in njegovim tovarišem se nikdar ne posre-

di, da pridobe desnico dalmatinskega deželnega zbora za enotno državo.

Sodniška imenovanja na Češkem.

Glede na imenovanje sodnikov na Češkem se je posvetoval Beck z odborom deveterice nemških strank. Udeležil se je posvetovanja tudi pravosodni minister Klein.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Ogrski državni zbor je nadaljeval 4. t. m. razpravo o začasnem proračunu. Govoril je Lengyel, ki ne pripada nobeni stranki. V svojem govoru je napadal neodvisno stranko, iz katere je izstopil in povedal, da ne zaupa vladi. — Ogrska državna poslanca Eigner in Lengyel se bosta najbrže dvobojevala, ker je rekel Eigner Lengyelu, da je lažnjivec. — Ogrski ministrski predsednik Wekerle namerava z več drugimi ogrskimi ministri potovati na Dunaj, kjer jih zasliši cesar, da mu poročajo o tekočih poslih.

OGRSKI VANDALIZEM.

Slovaške kmete, ki so jih v Černovi zaprli, mučijo v ječi z gladom, da bi jih prisilili k priznanju. Sodnikov ne puste v ječo. Jetnike straži znani Chudovský, ki je hud sovražnik Slovakov. Milana Hodža, ki je hotel podati v ogrskem državnem zboru interpelacijo o črnovskih dogodkih, je predsednik Justh zavrnil s smehljajem: »Mrtvi se več ne zbude«. Ko je Hodža podal interpelacijo, so ga burno napadli. Ko je vprašal Hodža, kdo so morivci, so se vrgli z vseh strani nanj madjarski poslanci, kriče: »Ti si morivec! Treba ga izgnati! Lažnjivec!« Preden so se razburjeni poslanci dejansko spoprijeli, je bila seja zaključena.

Madjarski listi ostro pišejo proti avstrijskemu državnemu zboru, češ, da se vmešava v notranje ogrske zadeve. Če torej more Slovane v Ogrski, je to njihova »notranja zadeva«, o kateri ne bi smel ves olikani svet niti govoriti. V resnici je tlačenje ogrskih Slovakov splošno človeška zadeva, in vedno večje bo splošno ogorčenje proti mažarskemu nasilstvu. Župnik črnovski Andrej Hlinka je zdaj v Pragi. Na Zofinu je govoril pred množestvilnim občinstvom o zatiranju Slovakov. Poročal je, kako silovito pomažarujejo slovaško dečo, kako je madjarska vlada konfiscirala »Matici« premoženje, sežgala njeno knjižnico, iz njene hiše je naredila sodišče, kjer obsojajo zdaj uboge Slovake. Hlinkov govor je naredil mogočen vtisk na poslušalce. Ko se je peljal zvečer domov, so mu izpregli konje in ga peljali v hotel, kjer prebiva. Hlinka je bil pozvan tudi v sejo »Narodnega sveta« in praški župan ga je slovesno sprejel ter mu podaril v spomin umetniške slike Prage. Hlinka bo še dalje ostal na Češkem, da predava o zatiranih Slovakah.

SRBIJA.

Pogodbena pogajanja z Avstrijo.

Na Dunaju so se 4. t. m. popoldne v skupni seji posvetovali o sklepanju trgovinske pogodbe s Srbijo. Šlo se je za podrobna vprašanja. O odločilnih vprašanjih se pogajajo pozneje. Sklepajo, da se vprašanje o trgovinski pogodbi med Avstrijo in Srbijo odloči od 10. do 20. t. m.

Protestni shodi proti vladi.

V Nišu je imela 3. t. m. združena opozicijska protestni shod proti vladi. Sklenili so resolucijo, ki obsoja odgovitve skupščine in zahteva nove volitve. V Belgradu so pa 3. t. m. zborovali socialisti. Zahtevali so, naj se odpravi stalna armada, uvede splošna volivna pravica in da naj se skliče nekaka skupščina, ki naj izpremeni ustavo.

RUSIJA.

Volitve v dumo.

Do 4. t. m. ob 7. zvečer je bilo izvoljenih 417 poslancev v dumo. Desnici in monarhični stranki jih pripada 195, oktobristov in zmernih je 124, 4 pripadajo stranki mirnega obnovevanja, nadalje je izvoljenih 35 kadetov, 14 poljskih nacionalistov, 6 mohamedancev, 11 socialnih demokratov, 6 pristašev leve in 2 divjaka.

Zaprti dijaki v Tomsku.

Na politehniko v Tomsku so priredili dijaki shod. Poslopje je obkolila policija, ki je zaprla 100 dijakov.

ITALIJA.

Bivši italijanski minister na zatožni klopi.

Dne 6. t. m. se prične znana razprava proti bivšemu italijanskemu ministru Nasiju zaradi poverljivega. Povabljenih je 450 prič. Razprava bo trajala 40 dni.

Petopljena italijanska vojna ladja.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

V Benetkah se širijo govorice, da se je v Italiji potopila neka nova vojna ladja, ko so jo spustili v morje. Škode je baje 40.000.000 lir. Trdi se, da hoče to nesrečo italijanska vlada zakriti. Potriene govorice niso, a tudi ne dementirane.

Nesreča v Neapelju.

V Neapelju se je ob novačenju za vojno mornarico podrl neki stebel stopnjic. V globočino je padlo 60 oseb. Ranjenih je 15 oseb, med njimi dve nevarno.

BELGIJSKI KRALJ.

Belgijski kralji Leopold namerava potovati nazaj v Bruselj, ker ga je opozorilo ministrstvo na nevarnost, ki preti prestolu, ako se ne povrne v Belgijo. Kralj je izjavil, da se povrne v Bruselj zato, da sprejme deputacijo, ki mu naznani, da je zasedel prestol norveški kralj Hakon. »Matin« piše, da je prodal

belgijski kralj svoje kitajske premogokopske akcije, da je založil 30.000.000 frankov za svojega sina, ki mu ga je povila njegova soproga baronica Vaughan.

Dnevne novice.

✕ **»Jugoslovanska zveza« in nagodba.** Mandičev »Balkan« poroča: »U odbor, koji će sa Jugoslovenskom Svezom pregovarati glede držanja prema nagodbi, izbrani su dr. (!) Tuškan, Pribičević, dr. Šurmin in Zagorac.« — Gotova frakcija v »Jugoslovanski zvezi« torej še naprej ruje, da bi spravila svoje sitnosti med nagodbo in Belokranjsko železnico. Ljubljanski občinski svet naj vendar z odločno besedo da razumeti svojemu županu kaj je njegova dolžnost z ozirom na Ljubljano in Belokranjsko železnico. Mi se nimamo nič za »pregovarati« — mi hočemo Belokranjsko železnico!

✕ **Na katoliški shod na Dunaj!** Po dogovoru z našimi državnimi poslanci javljamo, da bodo Slovenci, ki se udeležijo dunajskega katoliškega shoda, imeli svoj lastni sestanek, h kateremu pridejo tudi poslanci. Natančneje še sporočimo. Sporoča se nam, da se na Dunaju snuje odbor, ki bo peskrbel, da si bodo naši rojaki dobro ogledali cesarski Dunaj. Razdelili se bodo v skupine, ki dobe po enega vodnika, kateri jim razkaže dunajske znamenitosti. Čujemo, da so gg. Daničarji že prevzeli voditeljstvo. Tako bo ta slovenski izlet h katoliškemu shodu na Dunaj ne le poučen, ampak tudi prijeten. Ker je doba za prigrisatje ob koncu, se naj takoj še danes oglasi, kdor hoče, da dobje še znižano vožnjo!

✕ **O deželnem poslancu in dekanu g. Komparetu,** ki je šel v Ameriko, vedo judovski listi in seveda tudi »Narod«, mnogo pisati. Seveda pretiravajo, kar le morejo in rabijo to samo za udrihanje po duhovskem stanu. Mi pa pravimo: Kar je g. Kompare napakega storil, to je bilo liberalno na njem. »Edinost« ga je naredila za poslanca, torej se naj »Narod« spravi nad njo. Tržaška in istrska duhovščina pa se lepo zahvali za napade po liberalnih listih. Bo vedela, kaj ji je storiti.

✕ **Blamirani dr. Janko Serbec** je postal dopisnik nemškonacionalne »Tagespost«, on, blaginjak in soustanovnik »narodne« stranke. Z zavijanjem dejstev hoče zakriti učinek obsojbe, katero je nad njim izrekel častni sod. — Svojo blamažo hoče še s tem povečati, da zbira »gradivo« zoper dr. Benkoviča za obrnavo, ki se v kratkem vrši radi žaljenja časti. Informiral se je pri več osebah v Trbovljah, Hrastniku, na Zidanem mostu in tudi v Ljubljani o zvezah dr. Benkoviča s socialnimi demokrati, Nemci in nemškutarji za časa ožjih volitev. Seveda je povsod slabo naletel, če je sploh odgovor dobil. Naj le čita statistiko žadnih volitev v dokaz zveze med »narodno« stranko ter socialnimi demokrati in nemškutarji! Pri njegovih »poizvedbah« mu seveda pomagajo brežiški nemčurji, na katere se je obrnil za informacije. Brežiški župan Faleschini mu lahko pove o pismu, s katerim je prosil pomoči hrastniških Nemcev zoper dr. Benkoviča. — Cela zadeva je tako tragikomična, zraven pa otročja, da ne zasluži pozornosti v javnosti. Ako pa dr. Serbec želi neprijetnih presenečenj, prosta mu pot. Svaka sila do vremena!

✕ **Živalstvo v politiki.** Šefredakter »Slovenskega Naroda« dr. Ivan Tavčar je fin mož. Za bedarije svojega političnega prijatelja Ivana Hribarja pri »Belokranjski železnici« gre ta zastopnik belokranjskih mest v ogenj — ker z dokazi ne more, pa s psovskami. Nedavno je v »Narodu« sam pripoznal, da je pet let skozinsko spal, čemu meče zdaj okolu kar z živalskimi psovskami? Poročilo o nedeljskem shodu S. L. S. v »Unionu« odpravi v kratki psovskarski notici, katere finesa tiči v velikanski duhovitosti: »Kar je »Krpnu« Luca, kar je v »Bratu Martinu« osel, to je bil na tem shodu dr. Šusteršič.« — Tako! Sedaj so pa liberalci lahko potolaženi za vse klofute, ki so jih zadnji čas dobili. Če je dr. Šusteršič osel, kaj je potem še le dr. Ivan Tavčar, ki hoče povsod prvi biti! Mož je uvedel na svoja stara leta živalstvo v slovensko politiko. Pustimo mu to veselje! Stari njegovi možgani imajo sedaj druge za »osle«. Te psovke so sedaj menda edina tolažba za to oficijelno odstavljeno narodno-napredno politično veličino.

✕ **Profesorski izpit iz naravoslovja** je napravil gospod Francšek Pengov, starešina »Zarje«. Iz klasične filozofije je napravil proforski izpit gospod Ozmec, suplent v Ljubljani.

✕ **Jeseniške županske volitve.** Nemci obstruirajo volitev župana. Ker odborniki »S. L. S.« niso hoteli, da bi bil tovarniški uradnik Pongratz župan, sklenila je tovarniška stranka da se volitev ne udeleži. S tem je jasno pokazala, koliko ji je verjeti, ko govori, da je za red in mir in delovanje v občini, pokazala je, da jo v prvi vrsti vodi velika nemška ideja in hoče jeseniško občino napraviti za nemško postojanko na jugu. Sedaj bo nemška tovarniška stranka dela na to, da se sedanji odbor razpusti in se razpišejo nove volitve, pri katerih misli samostojno nastopiti zanašajoč se na razcepčenost Slovencev. Po ti poti misli lažje dobiti slovensko jeseniško občino v pest. Neki ud tovarniške stranke se je izjavil, da je zagotovljeno, da bo sedaj postavljen komisar, in ta bo Nemec, potem pa se bodo razpisale nove volitve. Kakor to kaže ima nemška tovarniška stranka pri vladi dobro zaslombo in je informirana že naprej o njenih sklepih. Le naj poskusi vlada, ozirati se edino le na željo Nemcev, le naj imenuje komisarja Nemca za Jesenice, bomo saj čisto na jasnem, pri čem da smo. Postavno se mo-

ra sedaj stari odbor razpustiti in postaviti komisar, dokler sedanji odbor ne voli župana. Če bodo Nemci obstruirali izvolitev, naj se jih prisili z globami, da pridejo k volitvi, sedanji odbor se pa ne sme kar tako razpustiti, če ne si vlada ustvari preudic, ki ji bo še zelo na pot hodil.

✕ **Cerkev v Opatiji.** Iz Trsta, 1. novembra 1907. »Slovenskemu Narodu« se je v številki 1173 zgodilo kakor nekaj preroku Baalamu, — šel je preklinjat, pa je blagoslavljal. Namen »Slov. Narodu« je bil, zopet udariti po škofu Naglu, a objavil je delovanje, ki je škofu le v čast. V Opatiji imajo majhno, a revno cerkvico, ki je bila komaj zadostna in prerovna za malo vernikov, ki od nekada spadajo v kapelanijo. Odkar je pa Opatija po posebnem prizadevanju bivše prestolonaslednice Štefanije postala svetovno znano in od najimenitnejše gospode obiskano kopališče, moralo se je misliti tudi na kraju primerno cerkev, kakršne pa verniki spadajoči v to kapelanijo, nikakor ne bi mogli zmagati. Kakor pri raznih drugih humanitarnih in cerkvenih podjetjih, se je tudi te zadeve škof Nagl poprijel z vso vnamo. Obrnil se je do raznih bogatinov in prosil (ne ukazal) milodarov za sezidanje cerkve, ki bi bila dostojna svetovno slavnega kraja, pa bi vendar ne obtežavalo preveč domačega in uboga ljudstva. Torej namen škofov je, cerkev naj se sezida na čast božjo, primerna svetovnoznanemu kraju, da bo povspeševala pobožnost domačega ljudstva in kopaliških gostov, in to naj se zgodi čim bržje, da bo tudi v proslavljenju cesarjevega 60letnega vladarskega jubileja. Kaj niso to najplemenitejši nameni? — S tem pa »Narod« ne umaže nikogar drugega, kakor le sebe, škofu dr. Naglu je pa le v čast, kar o njem piše.

✕ **Izpremembe pri 17. pešpolku.** Imenovani so: Podpolkovnik Konstantin Lalesko od pešpolka št. 74. za polkovnika, stotnik Rihard Truchelut od pijon. bat. št. 15 za majorja, poročnik Oton Kiesewetter pl. Wiesenbrunn od pešpolka št. 48 za nadporočnika, vsi pri polku; dalje v polku stotnikom 1. razreda: stotniki 2. razreda Jan. Lehner, Fran Arzolini in Jurij Pichler; nadporočnik Henr. Weissmayer, stotnikom pri deželnih bramb. predstavljen stotnik Jan. vitez Bordolo pl. Boreo, od 3. zbora k polku; poročnika Miroslav Praskovich in Jaroslav Stěpánek, od polka k pešpolku št. 29 oziroma 10. — Dalje so prestavljeni pri polku: Nadporočnika Pavel Wilfan in Dragotin Perhanc ter častniški namestnik Rudolf Schmidt iz Celovca v Ljubljano; nadporočnik Fran Gärtner in poročnik Linij Decaneva iz Ljubljane v Celovec.

✕ **Tretji kongres jugoslovanskih književnikov in časnikarjev** se bo vršil prihodnje leto v Ljubljani meseca julija povodom 400-letnice Primoža Trubarja.

✕ **Jesensko deževje.** Avtomat. Iz Babinoga Polja se nam piše: Jesensko zadnje deževje je tudi tu napravilo dokaj škode. Pri »Petrovih« v Bukovici ne pomnijo že stari ljudje, da bi prišla voda v hišo, sedaj je bila do pol m. visoko v hiši in se je tu iz bližnjih hiš komaj rešila živina. Pa tudi z njiv je mnogim odneslo ozimino in iste zasulo s peskom. — C. kr. okrajno glavarstvo je odločilo, da morajo gostinčarji z godbenim avtomatom imeti za ples posebno dovoljenje od županije. Sicer je gospodinja h. št. 9 tudi iskala pri županstvu dovoljenje za ples kar za pol leta skupaj, a ko ga ni dobila, ji je bilo od »znane« strani nasvetovano, da se pri godbenem avtomatu sme vse in tudi plesati. Podjetna, kakor je v takih ozirih, je kupila avtomat za 1800 kron, a je 31. oktobra občutno izvedela, da je bila — nafařbana.

✕ **Spomenik cesarici Elizabeti v Trstu.** Odbor za spomenik cesarici Elizabeti v Trstu, ki bo stal na Kolodvorskem trgu ob morskimi strani, je razpisal natečaj. Stroški so do 80 tisoč kron. Natečaj je razpisan do 1. marca 1908.

✕ **Olika slovenskih liberalcev.** Neki duhovnik nam piše: Pred nedavnim sem se mudil na Dunaju. Dne 19. t. m. zvečer se peljem v družbi nekega državnega poslanca s tramvajem na svoje stanovanje. Na istem vozu zunal pred vhodom stoječ se peljeta tudi dva slovenski se pomenkujeta fantiča, eden večji, drugi majhen, izzgagan. Ko sva s tovarišem odhajala, on naprej in jaz za njim, ter sva korakala mimo omenjenih dveh junakov, prešine istega malega možičelina tak ogenj liberalnega navdušenja, da divje zarohni nad menoj: »Viš ga, prokleti far!« — Temu ljubkemu pozdravu je dodal še nekaj izbranih besedi, ki jih nisem slišal vseh. Da si se kaj takega baš nisem nadejal, vendar nisem bil mnogo iznenaden, saj smo slovenski duhovniki že dobobra vajeni takih prav slovensko-liberalnih pozdravov. Fanteka seveda nista mislila, da govorim tudi jaz slovenski. Ko se stopivši z voza obrnem proti njima ter brez vsega razburjenja slovensko odvrnem: »Je že prav, že; se lepo zahvalim!«, sta debelo pogledala in zrla name kakor gleda bik nova vrata. Nato ju električni voz brzo odnese. Da, da, taki so naši liberalci! Doma »delujejo« s pasjimi biči, na tujem pa grize to mrčesje s svojim neugnanim jezikom poštene ljudi. Na Dunaju sem srečaval bojevitje nemške burše, na potu skozi Nižjo Avstrijo in Moravo sem zadel na razne ljudi, tudi na žide, cigane in bogve kaj vse, a povsod sem našel dostojnost in prijaznost, surov je znal biti le slovenski liberalci!

✕ **Kočevje.** — **Župan Loy načelnik cestnega odbora.** O strašni nesreči, ki se je zgodila prejšnji teden pri Lienfeldu, smo že poročali. Da pa ljudstvo ne pozabi, kdo so so krivci smrti ponesrečenec, naj dodamo še nekaj vrstic. Reka Rinža že zopet narašča,

in če bo deževalo že nekaj časa, se bo zgodilo, da imamo v par dneh zopet povodenj. Res je sicer, da ni mogoče, da bi naredili za Rinžo ob času povodnji novo strugo, ker se izgubi pod zemljo in pride zopet na dan kot voda na Krasu in bi stalo ogromno denarja, toda za varnost ljudi bi bilo pa že davno lahko preskrbljeno. Komu pa je izročilo ljudstvo to skrb, zakaj pa plačujemo davke? Cestni odbor bi moral skrbeti za ceste, zato ga tudi plačujemo! Kaj pa je že veliki župan Loy storil? Interpeliran je bil že ravno zaradi tega mosta, a se ni nič zgodilo. Vse svoje življenje je že v Kočevju in vsako leto skoro voda naraste, da je promet zaprt, a do zdaj ni storil nič. Zakaj pa ima 1200 kron plače? Zato, da sedi doma in se ne briga za ceste. In zakaj plačujemo cestne uslužbence? Menda zato, da popravljajo in čedijo ceste. Zakaj in komu poleti spravljajo seno, v jeseni steljo, pozimi pa sekajo in vozijo led domov? Mi sicer ne vprašujemo, koliko nagrade zato doba, ker nas ne briga, a to pa vemo, da so cestarji le za ceste in da posebno pri nas nikdar ne bodo na cesti brez dela. Vse sicer zabavlja, a v obraz mu ne upa nihče vreči, ker je vsemogočen. — Mostovi na cesti so brez izjeme vsi nič vredni. Do zdaj se še ni nič naredilo. A zdaj! Govori se, da bodo vsi mostovi popravljani. Pri Dolgi vasi že delajo novo ograjo. In namesto da bi cestni uslužbenci kanale po mestu osnažili, da ne bi voda tekla po dvoriščih, jih vidiš vse brez izjeme pri mostu, kjer delajo s par zidarji. In kak bo most? Ograja bo najbrže prekratka, most tvori dva kota, v katera bo voznik brez vsake težave zadel in trdnosti ne bo. Zaradi tega naj si dežela, predno most prevzame, dobro ogleda. Predvsem je treba izvedencev, ki bodo mostove popravljali, ne pa da se pošlje kot inženir navaden policaj, ker o kakem drugem do zdaj še nismo slišali. Vzrok nesreče je torej pravzaprav cestni odbor, ki je šel preko interpelacije, ki jo je nekdo naredil, kakor pravijo, že pred dvema letoma. Nemški nacionalni listi napadajo sicer okrajnega glavarja barona Schönbergerja, a ta kot novinec ni prvič nič vedel o takih povodnjih, drugič se mu pa tudi od župana iz Lienfelda ni pravočasno naznanilo, da bi bil mogel preprečiti nesrečo, ampak šele potem, ko so bili že ponesrečenci pod vodo. A župana Lienfeldskega nihče ne napada, ker je nemški nacionalec — od Ribnice nekje — piše se pa Klun, pruskega pokolenja torej. Deželo prej opozarjamo, da najprej poskrbi za kako komisijo, da ne bo treba še enkrat vsega podirati, ker v tem času nismo nikdar gotovi, kdaj Rinža zopet vse preplavi.

— **Noge si je zlomil** v Trstu neki Ernest Peteani, ki je pobegnil od vojakov v Kotoru in se v Trstu skrival pri svoji ljubici. Ko so prišli policaji poni, je skočil iz okna, pa si pri tem zlomil obe nogi. Reveža so prepeljali v vojaško bolnišnico.

— **Nova Zajčeva opereta.** Komaj je g. Iv. pl. Zajc uglasbil opereto »Seoski plemič«, ki se boje v kratkem pela na zagrebškem gledališču, se je spravil dični skladatelj na novo, rodoljubno opereto »Narodna garda«, ki jo je spisal književnik g. Stj. Širola. Snov je vzeta iz burnega leta 1848., ko je bila v Zagrebu ustanovljena »Narodna garda«.

— **Umrla** je 3. t. m. dopoldne ob pol 11. uri v Domžalah Franciška Pečnik, posestnica tovarne slamnikov, sodovice in zaloge opeke v 42 letu starosti. Pred sedmimi meseci se jej je mož ponesrečil ko se mu je omračil duh. Vsled velike žalosti je začela tudi ona hirati. Tako jo je sedaj smrt rešila. Bila je velika dobrotnica revežev. Priporoča se vsem v blag spomin in molitev.

— **Članom »Društva slovenskih katehetov«.** Opozarjamo še enkrat na društveni mesečni sestanek, ki bo jutri, dne 6. novembra, ob petih popoldne v pritličnih prostorih knez. škofijskega dvorca.

— **Za župana v Postojni** je zopet izvoljen g. Gregor Pikel.

— **Iz uredništva »Nove Domovine«** v Clevelandu v Ameriki je izstopil gospod Rajko Fajgelj. Vstopil je v uredništvo nemškega dnevnika »Waechter und Anzeiger«.

— **Železniki.** Zlobnoenumen dopis je zagledal beli dan v 43. številki »Gorenica«. Za zgled ga bravec prinašamo doslovno: »Iz Železnikov. Nov dokaz, da Marijine družbe vzgojujejo dekleta le k hinavščini in tercialstvu, a zamore v mladih dušah najnaravnejše čute, smo doživeli zadnji čas v Železniki. Sin neke premožne roduvine ni hotel iti v sementišče. Zato ni dobival od doma nikake podpore in po hudem pomanjkanju in trpljenju je dovršil študije. Pozneje je dosegel dobro službo, živel trezno, brezmadežno, vžival velik ugled in bilo je upati, da bo kdaj zasedel važno mesto v našem javnem življenju. Ker se pa njegovo svetovno naziranje ni skladalo s tercialstvom, imel je s svojimi domačimi še pozneje hude boje. To in pa trpljenje med študijami je potrl njegovo šibko telo, da leži sedaj na smrt bolan. A ravno ta čas, ko leži brat na smrt bolan in čaka smrtnega boja in nima nobenega svojih, ki bi mu otiral pot s čela, šla je njegova sestra k usmiljenkam. Res lepo ime, ki ga pa ne zasluži, ker, kako more imeti tak človek usmiljenje, ko ga nima niti za svojega brata. Tak je sad Marijinih družb, taka trda srca nareja tercialstvo!« — Mi se v opisane družinske razmere ne vtikamo, povemo le, da je omenjeni sin, g. dr. Anton Dermota, ki je širši javnosti znan od zadnjih državnoborskih volitev, res šel zdravja iskati na jug. Tam je že toliko okrevljal, da v najkrajšem času nastopi službo v Gorici; hči pa, od vseh občesposťovana, je šla za svojim poklicem k usmiljenkam. Če pristavim, da je oče nejevoljen, ker se »Gorenec« vtika v notranje družinske razmere, ki drugim niso nič mari, smo menda povedali dovolj »žopisniku« in »Gorenicu«, Capito!

— **Kokoške tatvine.** Kakih deset let že se vršijo v Vrtojbi kokoške tatvine, ne da bi bilo mogoče kokošarje vjeti. Končno se je posrečilo orožniškemu postajevaldi gospodu Paturju, tem tatvinam na sled priti, nakar je Iv. Mermoljo in Josipa Donatellija aretoval. Pri tatvini je bilo več fantov udeleženih, kateri so skupno imeli v hiši Mermolje kokoške gostije. Samo v teku leta 1906 je zmanjkalo 80 do 100 kokoši, oziroma piščancev. Prebivalstvo je jako veselo, da se je prišlo tem tatvinam na sled, katere so jim skozi toliko let belile glavo z vprašanjem: Ali so lisice ali tatovi? No, sedaj se že ve, ker onih dveh aretirancev nočejo izpustiti.

— **Trideset milijonov bankovcev po 20 K** bodo tatisnili v c. kr. državni tiskarni na Dunaju. Ti bankovci bodo imeli močnejši papir in bodo nekoliko manjši od sedanjih, vijoličasti. Posebnost teh bankovcev bo lesketanje v raznih barvah: modro, zeleno, sivo in vijoličasto, tako, da bo bankovec, če ga držiš proti luči, vedno igral v drugi barvi. Zato bo skoro nemogoče te bankovce ponarejati. Vpeljali jih bodo 1. maja prihodnjega leta.

— **Antimonovo ilavno** v Izlakah pri Zagorju so dogotovili in bo 12. t. m. kolavdirana. Lastnik je tvrdka Riedel, delniška družba v Berlinu.

— **Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov v Kranju** je založilo krasne znake s podobo Merkur. Upamo da bode vsaki zavodni slovenski trgovec in trgovski sotrudnik z veseljem segel po znaku, kateri se dobiva pri omenjenem društvu.

— **Umrla** je v Gorici gdč. Marija Selles, stara 25 let.

— **Silno burjo** so imeli včeraj v Trstu. Burja je piskala s 100 km hitrosti. Morje je bilo tako razburkano, da so lokalni parniki morali ustaviti vožnjo.

— **Sklep šolskega leta na Grmu in odhodnica g. vodje R. Dolenca.** Piše se nam: Na kranjski kmetijski šoli na Grmu je bil sklep šolskega leta pretečeno sredo. Dne 30. p. m. kateri je bil toliko pomenljivši, ker se je od zavoda poslovil njega dolgotrajni vodja g. R. Dolenc, ki je stopil s tem dnem vsled bolehnosti po 35-letnem službovanju v stalni pokoj. — V okusno ozaljšani šolski sobi prvega letnika vršila se je vprvo preskušnja učencev, ki jo je vodil kot zastopnik dežele in referent zavoda gosp. grof Barbo. Učenci so bili izprašani iz raznih strokovnih kmetijskih predmetov ter so odgovarjali prav dobro. Dоследno temu so bila tudi izpričevala. Izmed 11 absolventov je dovršil eden zavod z izvrstnim, šest s prav dobrim in štirje z dorim uspehom. Po preskušnji učencev je nagovoril gosp. grof Barbo gospoda vodjo R. Dolenca, izražujoč mu svoje priznanje za njegovo dolgotrajno delovanje na prosep kmetijstva zlasti vinarstva ter mu je želel, da bi zasluženi pokoj vžival mnogo let. Nato se je poslovil od njega novoimenovani gospod vodja V. Rohrman v imenu učiteljstva, naglašujoč njegove vrline kot umen gospodar in vnet učitelj. V imenu služabnikov se je poslovil opravniki g. Bratina in v imenu učencev pa absolvirani učenec Fr. Gnezda. Glinjen do solz se je zahvalil g. vodja R. Dolenc najprvo gosp. referentu in potem vsem posameznikom. Nato so zapeli učenci še pesmi: »Jadransko morje« in »Cesarkso pesem«. — Preskušnjo so počastili s svojo navzočnostjo gospod okrajni glavar baron Rechbach, g. prošt dr. S. Elbert, g. kanonik Žlogar in g. vinarški nadzornik Skalicky.

— **Tatovi okradli župnišče.** V Pograjah ob kranjsko-istrski meji so okradli na Vseh svetnikov dan tatovi župnišče. Bili so tako predrzni, da so ob belem dnevu med službo božjo ob deseti uri pristavili lestvo, in šli v župnijske prostore, dasiravno je bila služkinja doma. Pokradli so večjo vsoto denarja. Na sumu imajo več stranskih ljudi, ki se nahajajo kot delavci v teh krajih.

— **Osebnosti.** Postajenačelnik na Javorniku žel. adjunkt g. Jakob Koch je prestavljen v Prvačino. — Železniški oficijal g. Jožef Tomandl je prestavljen z Jesenic k trasijskemu oddelku v Novo mesto. — Absolvirani tehnik g. Karol Kos je pridelen v službo državnemu stavbinskemu uradu za Kranjsko.

— **Talfo za rešitev življenja** v znesku 52 K 50 v je dobil Janez Zupan iz Kranja, ker je rešil življenje Antonu Kozlu iz Kranja.

— **Primskovo.** Dne 30. oktobra je došel novi duhovni pastir č. g. v pokojeni župnik Matevž Jereb in bil slovestno sprejet.

— **Moste pri Ljubljani.** Občinski urad se je premestil iz sedanjih prostorov v novo Predovičevo hišo na Selu. Tam uraduje tudi vsak dan novi občinski tajnik, kateri je že veččak v tem poslovanju. Radovedni smo bili, kaj bo storil sedaj občinski odbor v Mostah, ker je odstopil kot župan Mihael Marenčič in katerega bodo izvolili med seboj za njegovega naslednika. Ni se našel mož izmed odbornikov, kateri bi to brežne prevzel. Moral je zopet prevzeti nadaljno županovanje stari župan do časa, ko mu poteče doba. Nekak strah imajo občinski odborniki pred prihodnjo volitvijo, da sami sebi ne zaupajo, ko vendar potrebujemo za župana moža, ki bode imel resno voljo za blagor občine. Razmere v občini so res grozne. Nova šola, ki so jo zidali občani, je na tako nepravilnem mestu postavljena, da se je hoče vsak ogibati ter bodo v prihodnje rajši pošiljali svoje otroke v ljubljanske šole, ali kakor pravijo, rajši v nemško šolo, ki jo baje namerava postaviti nemški šulferein v Vodmatu. Po zadnjem sklepu občinskega odbora so imeli nekateri posestniki v Vodmatu nalogo, da ograje pred hišami odstranijo in to v 14 dneh za razširjenje ceste, kar bi bilo res potrebno, a kako se izvršuje odborov sklep? O tem bomo še poročali. Ulice so nezasute in v blatu ter so v deževju vse preplavljene. Vendar

so nekateri posestniki uvideli, da v takem stanju ne morejo več imeti ceste; začeli so na svoje lastne stroške ceste popravljati in jarke kopati za odtok vode, edini pa niso vsi, zato bo treba tudi za boljši red skrbeti, da se bodo ulice vsaj deloma uravnale. Glavna stvar občinskega odbora bodi tudi, da se v Vodmatu in na Selu napravijo vidne deske z imeni ulic in hišnih številčk na levi in desni, kakor imajo tudi že na Viču in v Šiški. Ulicam naj se dajo tudi imena, ker težko je najti stanovalce pri sedanjih razdelbi hišnih številčk. Imen ulicam bi pa ne bilo treba dosti študirati, ko so skoraj že v navadi. V Vodmatu naj bi bila prva ulica za Debelakom imenovana Skopčeva ulica, druga Gosposka ulica, Zaloška cesta, Zelena jama, Poljska ulica, Selo ter Moste. S tem bi bilo občinstvo gmotno ustrezno. To naj razmotriva preje občinski odbor, predno napravlja nadaljne korake za napeljavo električne luči v občini na zahtevo rimojstra iz žrebčarne. Sicer nismo nasproti napredku, ki lahko počakajo z deli, a kar je bolj nujno, naj se prej uredi. Liberal. stranka je sedaj tudi na delu, da prireja shode po Vodmatu, Zeleni jami in Selu za ustanovitev izobraževalno-političnega društva. Zanimanje za to društvo pa ni posebnega med občani; vseeno bo treba skrbeti Slovenski Ljudski Stranki, da deluje s shodi in društvu tudi v ljubljanski okolici.

— **Dobro vino!** Iz Rihemberga na Vipavskem se nam piše: Izborna priložnost, kupiti dobro vino je ravno letos pri nas. Pa pravijo, da vsak berač svojo malho hvali. Je že res. Mi pa imamo mnogo izborne vinske kapljice, zato se lahko oglašamo. Kdor ne veruje, naj pride pogledat, pokusit in se prepričati. Ugodno je za kupce tudi to, da imamo železniško postajo. Pridite torej vsi prijatelji in kupci dobre kapljice! »Le naprej, dokler je še vinca in dnarca kej!«

— **Slovenski organisti!** Knezoškofijski ordinarijat ljubljanski je z dne 11. oktobra t. l. št. 5091 blagohotno vzel naznanje predložena mu pravila k novemu društvu organistov in cerkvenikov, ter želi društvu, ki se ustanavlja, obilo uspeha v moralni in socialni prilog slovenskih organistov in cerkvenikov. Pravila so sedaj predložena c. kr. deželni vladi. Seja osnovnega odbora bode v mesecu novembru. Natlačneje se še objavi. Opozarjajo se vsi odborniki, da se gotovo udeležijo te važne seje, ki je zadnja pred občinim zborom. Tovariši, agitirajte za obilno udeležbo na dan občnega zbora, ki bode sklican takoj ko bodo potrjena naša pravila.

— **Iz Bakra na Hrvaškem** se nam poroča: Hrvaško pevsko društvo »Sklad« praznuje dne 1. decembra tridesetletnico svojega obstanka. To društvo ima mnogo zaslug za probuditev hrvaškega naroda in slovi po cellem Hrvaškem kot eno najboljših pevskih društev v Primorju. — Lov na tunje je bil letos izvanredno bogat. V samem Bakru so nalovili nad 38.000 kg. teh rib (komad povprečno osem in pol kile). Največ se jih je izvozilo v Benetke, in sicer že s tremi parniki. Mesto ima pogodbo z najemniki tega lova, po kateri morajo pri vsakem lovu pustiti 200 kg. za prebivalce Bakra in kar je nad 200 kg. smejo odpeljati. V mestu samem stane kilogram 52 do 64 h, a v Reki 1 K 20 do 1 K 60 h, v Benetkah in drugod pa še več. Seveda je 200 kg. za Baker premalo. Prejšnja leta so se kar tepli zanje, a zdaj je bolj urejeno in se ribe prodajajo po hišnih številkah. Prebivalci ene hiše dobe vsaki tretjikat, torej človek niti za dober denar ne more dobiti, kar bi rad. — Tvorica cementa se pridno gradi in bo bržkone že letos gotova. — Štiri čespljeva drevesa so v polnem cvetju, saj je pa tudi vreme — po velikih nalivih — lepo in krasno kakor v maju.

Štajerske novice.

Š »Narodna« stranka je na svojem glavnem zborovanju dokazala, da je nepotrebna, kajti vse, kar so razni govorniki stvarnega povedali, so posneli iz resolucij naših katoliških shodov in zborovanj. Agrarna banka, ki bi dajala trajen amortizacijski kredit kmetu, je stalna točka na posvetovanju somišljenikov S. L. S., in se bo izpeljala tudi od njih v najbolj našim razmeram primerni obliki. Kako urediti mlekarstvo po zadugah, kažejo najboljše mlekarne, ki so članice ljub. Zadrzne zveze. Živinorejske zadruge in zavarovalnica — je istotako misel, ki jo razmotirajo naše kmečke zveze. Zimski tečaj za pouk v kmetijstvu — stara zahteva katoliške stranke! O dvehletni vojaški službi, o dopustu vojakom, o zajičji škodi in lovskem zakonu, o reformi pristojbin in davkov, so naši poslanci že stokrat mnogo boljše govorili. Sicer pa Ježovnik, ki je dolgočasno mlet te zadnje točke, ni posebno navdušen in ima malo upanja, kajti rekel je z besedami: »Če pa nič ne dosežem, bom pa paršu damo in bom domaj vastov.« Smeh in plosk je sledil tem duhovitim besedam, kajti Ježovnik je te besede izrekel v resnici v prečrkem duhu. Tudi Roblek je kot govornik naredil jako slab vtisk. Bral je razločno pisani svoj govor, ki ga je očitveno sestavila druga roka, kajti dr. Kukovec, ki je sedel poleg njega, mu je večkrat pomagal brati, da ni prišel državni poslanec s črkami v konflikt. Smrt-nik je delal čast svojemu imenu, kajti njegov govor je bil sestavljen iz suhoparnih dat, ki jih je nabral po nem. listih. Zato so med njegovim predavanjem o trgovini in obrti tudi zborovalci trumoma odhajali v gostilno, kmetov je bilo sploh jako malo, večinoma obrtniki, učitelji, žalski glasni kolovodje s Šircem, ki je priklamal ob pol dvanajstih in celjsko slovensko uradništvo ter nekaj delavcev. Po-

poldan jih je polovica zmanjkalo, ni bilo več nobenega kmeta, sama »inteligenca« iz okrajnih strankinih odborov. Iz Maribora je prišel sploh edini dr. Sernec. Spindler je kazal zopet veliko megalomanijo, kajti dejal je, da če liberalna stranka dvigne svoj glas proti Družbi sv. Mohorja, bo takoj odpadlo 40.000 članov. »Bratovščina imamo itak že dosti!« Burno so ploskali liberalčki tej otročariji. Ribnikar je silil, da »moramo takoj vsi telegrafirati vladi za slovenski gimnaziji v Celju in Mariboru!« Ali ni došel z Dunaja tudi že telegrafični odgovor, da se je vlada vdala zahtevi celjskih zborovalcev, pa še ni znano.

Š **Zadrzna zveza v Celju.** Iz Celja se nam piše: Zadrzna zveza v Celju namerava nastavit za uradnika in revizorja »dobro znane« filozofa Ivana Prekoršeka iz Prekorja pri Celju. Prekoršek je najstrastnejši agitator za »Narodno stranko«; v živem spominu so nam njegovi nastopi o priliki državnoborskih volitev v Celju, Noyi cerkvi, Smartnu v Rožni dolini itd. Spominjamo se njegovih huj-skajočih govorov proti veri in duhovščini ob vsaki priliki, zlasti pri ustanovitvi ljudske knjižnice v Novi cerkvi in v Konjicah. Proslavil se je s svojimi »poslanimi« in »izjavami« v »Domovini«, v katerih je blatil »Kmečko zvezo« in njene voditelje ter se zaletaval v duhovnike, bogoslovje, izobraževalno delo krščanskosocialne zveze itd. Čudimo se temu, da bi »Zadrzna zveza« v Celju, ki po izvajanjih Jošta, razpolaga z samimi »strokovnjaki«, vzela v službo Prekoršeka, ki se razume na zadrzništvo tako, kakor zajec na boben. Pa to nič ne de! Bližajo se volitve, duševne, gmotne in telesne moči generalov »Narodne stranke« so izčrpane; treba si je pridobiti plačanega agitatorja, katerega bo plačala »Zadrzna zveza«. Drugo vprašanje pa je, kako stališče zavzemajo štajerske in koroške članice »Zadrzne zveze«, katere so v rokah pristavev »Kmečke zveze« in katoliško-narodne stranke proti načelstvu in uradništvu »Zadrzne zveze« v Celju. Načelstvo liberalno skoz in skoz (Jošt, dr. Kukovec, Rebek, dr. Rozina itd.), uradništvo istotako. »Zasluzni« ravnatelj in »finančni« svetnik »Narodne stranke« Jošt je hodil na vse shode »Narodne stranke« o priliki državnoborskih volitev. »Poslanec v pokoji« in revizor Benjamin Kunej je glavni agitator »Narodne stranke« v brežiškem okraju, »po ovinkih« osrečuje mariborski okraj z »upnik« »Narodne stranke« revizor Reicher, v gornjegrajskem okraju kraljuje pribočnik »Narodne stranke« revizor in nadučitelj Kocbek. Lepa družba; sedaj pride še Prekoršek. Manjka le še Spindler, kateremu bi se naj tudi podelilo kako podravnateljsko ali vsaj revizorsko mesto v »Zadrzni zvezi«.

Š **Iz Celja.** Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju vrlo napreduje. V kratki dobi dveh mesecev jej je pristopilo 42 članov, ki so vplačali na glavnih in opravičnih deležih 15.632 K. 178 vlagatelj je vplačalo 140.532 kron 34 v hranilnih vlog. Posojil se je izdalo 40.100 kron, pri drugih zavodih pa ima naloženih 123.759 K 37 v. Denarni promet prvih dveh mesecev je znašal 352.437 K 63 v. Zavod vživa vsestransko zaupanje in se vsled tega zelo hitro in krepko razvija. Od previdnega in krepkega vodstva pričakujemo, da postane ta denarni zavod na Spodnjem Štajerskem glavna opora kmečkega stanu in važen činitelj v razvoju narodnega gospodarstva. Zato pa želimo, da se razvija in napreduje v enaki meri, kakor prva dva meseca, tudi v bodoče.

Š **Velika železniška nesreča.** Včeraj ob osmi uri jutraj je skočil iz tira pri postajališču Glasbremse pri Ljubnu vlak, ki je vozil rudo. Vlakovodja se je rešil, ker je skočil hitro z voza, medtem ko sta padla strojevodja in kurjač z vlakom vred pod nasip. Nevarno sta ranjena oba. Kurjač 19letni Drechsler je ležal nad dve uri pod vlakovimi razvalinami, predno so prišli do njega.

Š **Nesreča v severinškem predoru.** V weherkogelskem predoru je podrl vlak št. 943 oder, na katerem se dela noč in dan, ker popravljajo predor. Ranjeni so trije delavci, med njimi eden nevarno.

Š **Rimske izkopine pri Sredlšču.** Po želji središke občine pripravlja »Zgodovinsko društvo« izdajo trške zgodovine. Današnja župnijska cerkev sv. Duha stoji izven trga v občini Grabe, v prastarih časih je pa imel trg cerkev sv. Jerneja, ki je nekje v 15. stoletju izginila, ne da bi se moglo dognati, ali so jo Turki porušili ali jo je Drava izpodkopala. Ohranil se je pa spomin na to cerkev v imenu Cirkovca, kakor se imenujejo župnikova in sosednje niže. Pri oranju se je večkrat izoralo kamenje in opeka. Prejšnji teden je »Zgodovinsko društvo« z dovoljenjem dotičnih posestnikov začelo izkopavati. Koj prvi dan so delavci odkrili 50 do 60 cm. debele temeljne zidave, ki tvorijo majhne štrikote in takoj se je izpoznalo, da to ni mogla biti cerkev. Na zidovju in poleg zidovja se je našlo vse polno okostnjakov v vseh mogočih smereh, nekateri tako plitvo, da so kosti malone štrlele iz zemlje, mnoge je že prej plug raztrgal. Kmalu se je našel tudi tlak, na katerem so ležali mrličji, tuintam je bil tlak ssekani, da so mogli mrličja globlje zakopati. Nekateri mrličji so bili v pravem pomenu pometani v jame. Večinoma so bili brez vsakega okrasja, brez orožja in brez sledu kake obleke ali rakve. Le pri kakih treh mrličjih so se našle ob sencih brončene zaponke s koncem v podobi črke S, kar starinoslovci smatrajo za karakterističen znak slovanskih grobov, prstani in uhani. Dne 31. oktobra se je pa pod raztrganim tlakom zapazil še nižji zid iz velikanske opeke 57 cm. in še več dolgosti in 26 cm. širokosti. Ko se je zasledoval ta zid, se je odkril do pol metra širok zasipan hodnik, ki je bil nekda pod tlakom. Iz tega hodnika gredo na razne strani

ozi, štirioglatim cevem podobni kanali, oči-vidno hipokanisti, to je priprave za osrednjo kurljavo. Opeka, zid, hipokanisti, tloris, vse kaže, da je tu stala rimska provincijalna vila, njene razvaline so pa potem služile za pokopališče v rani slovenski dobi. Za krajevno zgodovino Središča in okolice je to velike važnosti. Napis ali novac se doslej ni našel nobeden. Delo, katero vodita dr. Stegenšek in dr. Kovačič kot odbornika »Zgodovinskega društva«, se bo še nadaljevalo. Mogoče je, da se je material rimskih poslopij porabil pozneje za zidanje cerkve sv. Jerneja, katero je najbrž Drava pokopala, ker tik ob torišču rimske vile je še v 18. stoletju drla močna dravska panoga.

Š Porotna zasedanja se prično v Celju. Prvo zasedanje je 27. januarja, drugo zasedanje 27. aprila, tretje 6. julija in četrto 19. oktobra. — V Mariboru prvo 9. marca, drugo 9. junija, tretje 21. septembra, četrto 30. novembra.

Š Dva junaka iz Ljubljane. Od Sv. Petra pod Svetimi gorami se nam piše: Ko so dne 12. maja pijani Bizeljani, Podsejani in zapejani Šenpetrani razbili volivni shod gospoda dr. Korošca, sta se ž žvižganjem in tuljenjem odlikovala posebno dva ljubljanska trgovska potnika. Svoja imena sta skrbno zakrivala, ker sta imela preveč korajžje. Se-le sedaj se je izvedelo, da je bil eden teh junakov Robert Waland, potnik za »Jugoslavansko tovarno za ciklorije«, drugi V. Pustovrh, potnik za A. E. Škaberne v Ljubljani. Naši trgovci bodo ta dva moža zapisali v črne knjige.

Š Utonil je v Ljubnem 30-letni slabomni Konstantin Stelšek, ko je zajemal vodo iz vodnjaka.

Š Trbovlje. 17. t. m. se vrši občni izbor katoliškega delavskega društva. O državnem zboru pride poročat poslanec dr. Benkovič. — »Telovadni odsek« delavskega društva šteje sedaj 20 navdušenih mladencev. Liberalci so nameravali ustanoviti proti njemu »Sokola«, a so preložili vso zadevo na pomlad!

Š V Šmarju pri Jelšah je bil 13. oktobra ustanovni shod Katol. slov. izobraževalnega društva. Obnesel se je vrlo dobro, pristopilo je takrat nad petdeset udov. Namen društva je razložil župnik Gomilšek, govoril je tudi eden mladenič in ena deklica, dve pa sta deklamovali. V šmarnskem okraju se pojavlja krepko mladinsko gibanje, ki bo silno koristno. Vzbujajo pa to gibanje izobraževalna društva, ki se snujejo kar po vrsti.

Š Upnika ubila. Pred celjskimi porotniki je bila predvčerajšnjim žalostna razprava. Pred porotniki sta stala dva posestnika radi umore svojega upnika. Dne 28. t. m. zjutraj je na pregovarjanje posestnika Martina Ribiča ubil posestnik Martin Korošec iz Razbva pri Ponikvi posestnika Saha, ko je korakal po cesti, da se popelje k sodišču k obravnavi radi dolga 46 kron, katere sta mu bila dolžna Ribič in Korošec. Porotniki so potrdili le vprašanje o uboju, nakar je bil Korošec obsojen v štiriletno, Ribič pa v triletno težko ječo. Po izreku obsodbe so stopili pred sodnike Koroščeva žena s šesterimi otroci ter kleče prosili milosti za očeta.

Š Za pouk v naravi se je zavzel mariborski okrajni šolski svet s posebnim razglasom na vse župane in krajne šolske svete v mariborskem okraju. Ker se je pri lanskih poskusih na dveh šolah skazalo, da je pouk tuintam v naravi velike vrednosti, se vpelje takšen pouk v celem okraju.

Koroške novice.

k Nekaj za šolsko oblast! V Selah na Koroškem sta dva nemškoacionalna in strastno liberalna učitelja G. Lulek kot šolski vodja in L. Samonigg, katera si dovoljuje uganjati prav nelepe stvari. Šolski vodja je svojo mater pred nekaj meseci zaradi tega odslovil, da sta si mogla s podučiteljem najeti neko tukajšnje žensko kot šolsko kuharico. Po Selah se govori, da v šolskem posloju uganjajo zdaj prav nečedne stvari, ki jih tu ne moremo niti zapisati, a o katerih se naj šolska oblast v Selih pouči. V zadnjem času je šolsko posloje postalo kot kakšna zloglasna hiša in zbirališče nemčurske druhal. Da, od takih vzgojiteljev naše mlade nimajo krščanski stariši zaupanja, se razume. Nujna potreba je, da šolska oblast v to gnezdo že skoraj z bakljo posveti!

k Poročil se je 4. t. m. v Celovcu inženir in stavbeni komisar državnih železnic Bogomir Tiháček z gospico Frido Reichl, hčerko hišnega posestnika in celovskega pogrebnega zavoda »Pietät« imejtelja Reichla.

k Umrl je 2. t. m. celovski sodni pravnik dr. Albin Vogel, star 59 let.

k Nesreče. Na Vseh svetnikov dan se je prekucnil v jarek med Št. Vidom in Glinjem avtomobil, v katerem sta se peljala en moški in ena ženska. Moški je bil takoj na nogah, le ženska se je pri padcu iz avtomobila nekaj pohabila. — 2. t. m. sta pa dva šolska dečka obstrelila v gozdu pri Sörgu nad Št. Vidom ob Glani nekega posestnikovega sina. 14-letnega Kircherja. Strel ga je zadel v zgornji del leve roke.

k Odlikovanje. Stotnika Miroslav Teppner in Bogomir Koch ter poročnik Anton Feigel, od domobranskega pešpolka št. 4, so bili 1. t. m. svečano odlikovani z vojaško služno kolajno. Odlikovanje sta si prislužila stotnik Teppner in poročnik Feigel pri požaru v Ukvi letošnje poletje in stotnik Koch ob priliki vodne uime na Zgornjem Koroškem.

k Redek slučaj. 3. t. m. je imela neka branjevka na trgu v Celovcu maline z cvetjem na stebli na prodaj. Za tukajšnje kraje ob tem času zelo redki slučaj.

k Cigana tatova. in sicer Jungwirta in Franca Helda, je prišlo beljaško orožništvo, ker sta osumnjena, da sta okradla okroglo 600 kron na dveh krajih. Aretiranca sta imela pri sebi tudi eno zlato verižico, katero sta gotovo kje ukradla.

k Nova dvorana za zabave v hotelu Sandwirt v Celovcu bode otvorjena dne 9. t. m. Dvorana je precej prostorna ter zelo pri-ležna za zabavne večere, ker se prostori za goste nahajajo ravno tik dvorane. Zabavni večer bode pričelo društvo »Krokarji«, katero je tudi imelo kot zadnje zabavni večer v stari dvorani.

k Stavba hotela Moser v Celovcu je skoraj že popolnoma končana. Izvršiti se morajo še notranja sobna dela in pa slikarstvo, kar se bode zgodilo čez zimo. Novi hotel je trnadstropen ter glede na zunanost zelo umetniškega okusa. — Zadna polovica hotela Lamm na Kolodvorski cesti je že tudi dovršena, kamor so se preselili restavracijski prostori in prenočišča. Prednji del, to je pročelje na Stari trg, bodo pa šele prihodnje spomlad dokončali.

k Utonil je v potoku Seebach pri Beljaku 50-letni hlapec Antonič. Ponesrečenec se je peljal precej natrkan iz Beljaka proti domu. Ko je pred mostič v Seebachu pripeljal, se je pa ena stran voza udrila v mehko zemljo in hlapec je padel v potok. Pri padcu je pa zadel s tilnikom ob kamen, vsled česar je bil omamljen, ker le na ta način je bilo mogoče, da je v potoku utonil. Truplo so našli drugi dan na dravskem obrežju.

k V sanatoriju »Marija Pomagaj« v Celovcu so začeli poslovati s 1. t. m. Prijavilo se je že več bolnikov. Sanatorij je popolnoma moderno opremljen z zdravniškimi pripomočki, kakor tudi ugodni najstrožjim higijeničnim predpisom. Vzprejemajo se vsi bolniki, izvzemši slabomni, porodišnice in taki, ki imajo nalezljive bolezni. Oskrbovalnina znaša 6 kron za drugi in 12 kron za prvi razred na dan in za osebo.

k Poročil se je v Žitaravasi nadučitelj g. F. Kogelnik z učiteljico gđno. M. Richter, hčerko vpokojenega nadučitelja Simona Richterja.

k Mleko namerava podražiti celovška mlekarica zadruga, in sicer liter za dva vinarja. Podražila bode pa tudi vse mlekarke izdelke. Dozdaj je veljalo liter mleka 20 vin.

k Slepak prijet. Letošnje spomlad je vabil neki boljše oblečen človek železniške delavce v Möltal na Koroškem za neko podjetje na Češkem. Izdal se je za stavbenega potovalca, ter se mu je posrečilo pridobiti 31 delavcev, ki jih je vzel takoj s seboj. Med vožnjo je pa izvabil nekemu Turku-delavcu 100 kron s pretvezo, da pričakuje v Liencu od podjetja telegrafičnim potom denarja. In res, v Liencu je stopil agent iz vlaka, delavci so pa zaman čakali, da se povrne. Osleparjeni delavci in pa Turk, ki so tudi iz svojega vožnje plačali, so se morali vrniti nazaj na prejšnja mesta. Koncem pretečenega meseca je pa zapazil opeharjeni Turk v Beljaku na kolodvoru sleparja in ga prijel, pa mu je ušel. Neki stražnik je pa za beguncem tekkel in ga vjel. Slepak se je izdal, da se imenuje Peter Josip Prošesov, pri zaslišanju se je pa izkazalo, da je policijsko zasledovana oseba. Slepak se imenuje Korošec ter je na Kranjskem rojen in pristojen. Imel je pri sebi delavske bukvice, glaseče se na ime Jereb, in pravi, da jih je po naključju med potovanjem zamenjal. Mogoče bi bilo kateremu kaj znano o tem tičku.

k Umrl je v Beljaku gimnazijski profesor g. Kalberg, star 58 let.

k V celovškem smenišču je letos 23 Slovencev in 25 Nemcev.

k Kaznjenecek skočil iz vlaka. S Tirolskega so peljali 26. t. m. v ljubljansko prisilno delavnico kaznjencega Mihaela Stranerja. Pri Bistrici na Koroškem je Straner nakrat skočil iz vlaka, ki je vozil s hitrostjo 60 kilometrov. Straner je padel, a se hitro pobral in bežal. Strojevodja je pa zapazil Stranerjev skok in je ustavil vlak. Tako se je posrečilo begunca takoj dobiti.

k Pod plug je prišel v Preitenegu posestnik M. Kienzl, ker sta se vola splašila. V par minutah je bil mrtev.

k Srebro so iskali zdaj več mesecev v Štebnju pri Volšbergu. Grof Henkel je dal v svojih premogokopih iskati srebro, a uspeh je bil neznaten in so delo morali ustaviti. Včasih so po teh krajih dobili mnogo srebra.

k Poročil se je dne 28. okt. gimnazijski suplent gosp. Pavel Lokovšek iz Ljubljane z gđno. J. Pompe iz Šmihela pri Volšbergu.

Ljubljanske novice.

lj Hotel »Stadt Wien« prodan. Včeraj je hotel pri »Maliču« kupil tukajšnji trgovec g. Degenghi za 135.000 K. G. Degenghi namerava preurediti hotel za privatna stanovanja, spodaj pa uredi restavracijo. Kinematograf »Edison« se preseli k Maliču.

lj Na c. kr. strokovni šoli v Ljubljani bo poučeval telovadbo gospod Jožef Boran, učitelj pletarstva.

lj Nesreča v kemični tovarni. Danes zjutraj je padel v kemični tovarni mizar in hišni posestnik v Mostah Anton Jerančič tako nesrečno, da se je smrtno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je ob pol 12 uri umrl. Ponesrečeni mizar zapušča 7 otrok.

lj Poročil se je danes strojvodja »Narodne tiskarne« gospod Franc Učak.

— Shod društva državnih uslužbencev se je vršil v nedeljo 3. novembra ob tretji uri popoldne v hotelu »Grajžar«. Shod, ki je bil še precej dobro obiskan, je otvoril predsednik gospod Lučovnik. Prvi je govoril gospod De-

bevec o zvezi društva z državnimi poslanci. Pravi, da so pri svojih zborovanjih pogrešali doslej državne poslance. Sklenili so v odbo-rovi seji, da posetijo gospode državne poslance in se prepričajo o njih naklonjenosti ter jim sporoče svoje težnje. Deputacija je bila prijazno sprejeta od župana Hribarja, kneza Auersperga, zlasti pa od gg. dr. Susteršiča, dr. Žitnika in dr. Kreka. Pridobili so si naj-odličnejše veljake, ki so obljubili, da bodo delali za nje. — Dalje poroča, da so cestarji sprožili misel, da bi si ustanovili slovenski strokovni časopis, ker mnogi ne razumejo nemškega. Odbor je premotril ta predlog in je prišel do zaključka, da bi moralo biti organiziranih slovenskih državnih uslužben-cev najmanj 600, da bi se splačal časopis. To pa sedaj še ni mogoče, ker je v ljubljanski po-družnici vpisanih samo 200 članov in drugih podružnicah v Kopru, Gradišču in Mariboru jih tudi ni zadostno število. — Predsednik prebere pismo, ki ga je poslal na shod g. dr. Susteršič, v katerem naznaja, da se ne more udeležiti shoda ter zagotavlja društvu drž. uslužbencev naklonjenost »S. L. S.« in prosi naj se mu naznanijo sklepi shoda. — Gospod Marinko slika žalostne razmer državni uslu-žbencev, cestarji imajo n. pr. plače 1 K 8 v na dan. Kdor je poklican k orožnim vajam, temu se utrga polovica plače za oni čas, in družina naj zato strada. Pri deželnem sodi-šču v Gradcu sta izmed 40 paznikov samo 2 provizorično nastavljeni, v Ljubljani izmed 30 pa 9 provizoričnih. — Poziva tovariše k združevanju in slogi, saj je naš cesar sam iz-bral geslo: »Viribus unitis«. Shod je še skle-nil, da se obrne še enkrat na državne poslan-ce pismeno s prošnjo, da isti kolikor mogoče hitro nastopijo v državnem zboru za njihove težnje in želje. Na to se je shod zaključil.

lj Tatvina. Na Dolenjskem kolodvoru je bila včeraj ukradena s skladišča delavcu A. Struni neklasta žepna ura z verižico vredna 8 K.

lj Lep pastorek je vagant Anton Pengov iz Ljubljane. Včeraj zjutraj je prišel k svo-jemu očmu v Hradeckega vasi št. 26, kjer je najprvo vrgel na tla 86letno gospodinjco, po-tem pa šel v kuhinjo in tam začel metati po-sodo ob tla. Domačim je grozil, da jih po-bije, a ko se je bližal hiši policijski stražnik, je Pengov zbežal v Golovec.

lj Saje vnele so se sinoči okoli devete ure v dimniku sušilnice parketne tovarne na Krakovskem nasipu št. 24. Ogenj sta poga-sila dimnikarski mojster Jožef Spitzer in de-lovodja Mihael Jereb. Gasilno društvo ni sto-pilo v akcijo.

lj Izgubila je ga. Helena Sušnikova zlat prstan z briljantom vreden 72 kron.

lj V kavarn »Avstria« bo danes zvečer koncert ljubljanskega seksteta na lok. Začetek ob 9. uri zvečer.

lj Surovež. Na Zabiaku št. 3. je v so-boto zvečer dimnikarski pomočnik Franc Svetina v gostilni postal tako neroden, da je bil gostilničar primoran ga vreči iz gostil-ne. Medtem je Šetina gostilničarju podstavil nogo, da je padel, in se znatno poškodoval vrhu tega ga je pa še tepel s pestmi in ga na očesu telesno poškodoval.

lj Cene mesa so ljubljanski mesarji ne-koliko znižali.

lj Umrl so: Amalija Wiziak, nadučitelje-va žena, 76 let. — Ana Šetina, delavčeva žena 43 let. — Angela Černič, sprevednikova hiči, 9 mesecev. — Luigi Chiaralunzi, delavec 53 let. Meta Bibič, orožn. mojstra žena 31 let, Strelške ulice 27. — Marija Dekval, šivilja, 56 let, Radeckega cesta 11. — Gregor Lampe, kovač, 77 let, Radeckega cesta 11. — Marija Oražem, delavčeva žena, 44 let.

Razne stvari.

O velikem vojvodu Toskanskem se po-roča, da se mu je bolezen tako zboljšala, da je sedaj nevarnost za njegovo zdravje od-stranjena.

Denarna kriza v Ameriki. Včeraj zvečer so v ameriški državni banki v New Yorku imeli posvetovanja kako zopet odpreti onih 10 bank, ki so morale vsled krize zapreti svoje urade.

Žrtve naliva. Iz San Franciska poročajo: Parnik »Curacao« poroča da je 14. oktobra silen naliv, ki je trajal 12 dni v S. Jose od-plul 15 hiš. 16 oseb je utonilo. Nekaj ljudi je bregove prestopivša reka odnesla v morje.

lj Veliko sušo imajo na dalmatinskih oto-kih. Ze več mesecev ni padlo kapljice dežja.

Knez Eulenburg zapusti Nemčijo in se poda v Ameriko.

Stavka zdravnikov. V Aradu stavkajo zdravniki okrajne bolniške blagajne, ker blagajna noče zboljšati njihovega položaja.

Vlak povožil štiri osebe. V soboto zvečer je, kakor poročajo iz Utrecht, za bobovlak pri Hilversumu povožil štiri osebe. Tri osebe so bile takoj mrtve, četrta težko ranjena.

Telefonska in brzojavna poročila

PRORAČUN ZA LETO 1908 V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj. Danes je bil predložen drž. zbor-nici proračun za l. 1908. Skupna potrebščina znaša 2.133.823.108 kron, skupno pokritje 2.135.774.746 kron, toraj prebitek 1.951.638 kron, ki je za 1.060.731 K večji kot proračun za l. 1907. Za razširjenje telefonskega omre-žja je določenih 6.000.000, za podporo obrtni-štvu in industriji 1.800.000 K, za klinike 8 mil. kron, za Rdeči križ 100.000 K, za delavske hiše 40.000 K, za salinske delavce 1.000.000 K, za mladinske naprave 50.000 K. Na Kranj-skem se je določilo za Karlovsko cesto v Ljubljani 15.000 kron, za zgradbo mostu v Brezju 42.000 K, za most pri Kranju 18.000 K,

za Karlovsko cesto pri Metliki 20.000 K, za tlakovanje Dunajske ceste v Ljubljani 20.000 kron. Za vodna dela pri Brežicah 81.525 K, za regulacijo Save 90.000 K. Stroški za drž. zbor so vsled pomnožitve števila poslancev večji za 374.573 K. Ministrstvo notranjih za-dev ima za 5.446.189 K več stroškov, od teh je 3-4 mil. kron določenih za ureditev plač drž. uslužbencev. Domobransko ministrstvo izkazuje za 6.800.000 K več stroškov, to pa za izpopolnitev domobranstva, v prvi vrsti za domobransko topništvo.

Dunaj, 5. nov. Naučno ministrstvo izka-zuje v proračunu za 19.658.366 kron več po-trebnosti kot lani. Kranjska dobi: za II. drž. gimnazijo v Ljubljani 30.000 K, za njeno opra-vo 22.000 K, za novoemško gimnazijo 80.000 kron, za učila kočevski gimnaziji 3000 K, sub-vencija Filharmoničnemu društvu v Ljubljani se zviša od 1600 na 3000 K. »Glasbeni Matici« od 1200 K na 3000 K, za cerkev na Bledu je določenih 5000 K, za subvencijo idrijski realki 5000 K. Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici se je zvišala podpora od 1000 K na 2000 K.

Dunaj, 5. nov. Drž. proračun za l. 1908 izkazuje, da prinese državi direktni davki za 11.385.500 K več kot l. 1907, carina 7.214.000 K več, užitnina 10.132.110 K več, tobak 7-7 mil. kron več, kolki, takse in pristojbine 2 mil. 899.200 K več, davek na železniške vozne listi-ce prinese za en milijon kron več. Pri loteriji ni nobene izpremembe. Železniško minist-rstvo izkazuje 32.029.700 K več dohodkov, po-ljedelsko ministrstvo ima 5.828.654 K več do-hodkov, iustično ministrstvo pa 47.891 K več.

Dunaj, 5. nov. Ko je končal finančni mi-nister Korytovski svoj ekspozje, je utemelje-val poslanec Steiner svoj nujni predlog o re-gulaciji častniških plač in zvišanju plačila mo-štva. Za Steinerjem je govoril Pressl.

INTERPELACIJA RADI »SÜDMARKINE« LOTERIJE.

Dunaj, 5. nov. Danes je uložil državni po-slanec dr. Korošec v drž. zboru jako ostro in-terpelacijo radi tega, ker je vlada dovolila lo-terijo »Südmarki« in s tem podprla društvo, ki ima edino namen germanizirati Slovence.

DOMOBRA NSKI MINISTER — NA DO-PUSTU.

Dunaj, 5. nov. Domobranski minister La-tscher je radi bolezni nastopil dopust. Govori se, da se z dopusta več ne povrne na svoje mesto.

ČEŠKA KRIZA.

Dunaj, 5. nov. Danes je imel minister ba-ron Beck razna posvetovanja z ministri. — Opoldne so bili pri Becku nemški agrarci, ki so protestirali proti temu, da bi bil Prašek imenovan za poljedelskega ministra.

PRVA SEJA NAGODBENEGA ODSEKA.

Dunaj, 5. nov. Danes je imel nagodbene odsek prvo sejo. Od vlade kandidirani dr. Kramaf je pri volitvi predsednika dobil ve-čino. Pri volitvi podpredsednika je dobil Wit-tek samo 12 glasov. Ker je bila tudi prva in druga volitev podpredsednika brezuspešna, zapustili so Nemci sejo ter tako preprečili na-daljnjo volitev. — Kvotna deputacija je imela danes sejo.

BURJA V TRSTU.

Trst, 5. novembra. Huda burja, ki je div-jala včeraj v Trstu, je vrgla po tleh 6 oseb, ki so ranjene. Enega mornarja je vrgla v morje in je utonil.

POGREŠAN OROŽNIŠKI STRAŽ-MOJSTER.

Pulj, 5. novembra. Orožniški stražmojs-ter Travek v Dolini je izginil od petka. Nje-govo suknjo so našli ob morju, blizu tudi pu-ško in hraniliško knjižico.

STAVKA FAKINOV.

Benetke, 5. novembra. Fakinji v Muranu stavkajo. Med stražo in stavkujočimi je prišlo do boja, v katerem je več ranjenih. Neki stražnik je trikrat ustrelil na bežečega faki-na in je zadel neko deklico v nogo.

NA BOLGARSKEM VSEUČILIŠČU.

Sofija, 5. novembra. Zimski semester se je začel. Letos je vpisanih samo 30 dijakov in 80 drugih slušavcev (lani je bilo 1300 dija-kov). Od inozemskih profesorjev je prišel samo Galičan dr. Skorski. Drugih poljskih in ruskih profesorjev ni.

ITALIJA.

Rim, 5. novembra. Poškodovanim po potresu v Kalabriji leta 1905. je došlo mnogo podpore, tudi državne, ki se je pa jako pri-stransko delila. Razni listi objavljajo velike škandale.

RAZPUST HRVAŠKEGA SABORA.

Zagreb, 5. nov. Hrvaški sabor bo sklican začetkom meseca decembra, da odobri pra-račun. Ker tega storil ne bo, bo takoj raz-puščen.

UPOR KAZNJENCEV V BENETKAH.

Benetke, 5. nov. V kaznilnici na otoku Giudecca, v katerem sta zaprta grofica Tar-nowska in Naumov, se je uprlo 600 moških kaznjencev, ker jim je ravnatelj po mirozovu prepovedal govorjenje. Uporniki so kričali: Smrt ravnatelju! Ubijmo višjega ječarja! ter so razbili vso opremo. Vojaštvo je naskočilo kaznilnico in si po hudem boju priborilo vhod vanjo. 200 kaznjencev so vojaki zvezanih od-nesli v celice.

NAMESTU K POROKI V SMRT.

Miskole, 5. nov. Tu se je tik pred svojo poroko ustrelil učiteljski kandidat Ivan Zep-esik.

Podružnica i v Spljetu. :

Delniška glavica:
K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča promese na ogrske premijske srečke Žrebanje: Glavni dobiček:
cele à K 12.—, polovice à K 7.— 15. novembra K 300.000
promese na 4% ogrske hipotečne srečke à K 4.— 15. " 70.000
promese na 3% zemeljske srečke l. à K 5.— 16. " 90.000
Vse tri promese skupno le K 19.—.

Podružnica i v Celovcu. :

Rezervni fond:
K 200.000. :

Zahvala.

Ganjeni po premnogih dokazih
sočutja ob boleznih in smrti naše iskreno
ljubljenе, nepozabne soproge, oziroma
matere, sestre, svakinje in tete, gospe

Marije Burger
roj. Komatar

za izredno številno spremstvo drage
pokojnice na poslednje počivališče,
dalje darovalcem krasnih vencev, izre-
kamo najsrčnejšo zahvalo. Posebno se
zahvaljujemo slavni „Čitalnici“, „Sokolu“
in ženskem telovadnemu društvu za
častno spremstvo. 2521

Šiška, dne 5. novembra 1907.

Zalujochi ostali.

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidovje
priporoča v poljubni množini
A. KORI, BOROVNICA.

Vinarska zadruga.

„Kletarstvo pri Pobegih“ poleg Kopra (Istra)

naznanja p. n. gg. trgovcem z vinom,
gostilničarjem, krčmarjem in zasebnik.,
da je letos napravila 700 hl zjam-
čeno pristnega in izbornega
vina; in sicer 500 hl črnega
ozir. rdečega namiznega in
200 hl belega. Imamo še v za-
logi približ. 100 hl starega bor-
gundoa in namiz. rdečega.

Naše vino je pripravljeno na raci-
jonelem način ter po najnovej. uzorcu,
za pristnost istega jamči zadruga.

Cenike in uzorce stavimo na
razpolago. 2476 5 3

Naznanilo.

Vsem častitim gostom, prijateljem in
znancem ter slav. občinstvu sploh vijudno
naznanjam, da sem prevzel 2508 3-1

gostilno pri „Topolavcu“
v Ljubljani, Martinova cesta 9.

Vodil jo bodem s strogo vestnostjo, in ker
sem popolnoma izvežban v tej stroki, zago-
tavljam slavnemu občinstvu, da bodem skrbel
za dobro in ceno postrežbo.

Priporočam se torej in prosim, da se mi
ohrani isto zaupanje, kakor mojemu predniku.

Ljubljana, 1. novembra 1907.

Ignacij Banko

večletni uslužbenec hotela „Lloyd“ v Ljubljani.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Perje in puh

oprano in očiščeno

1/2 kilograma od 45 kr. višje

C. J. HAMANN, Ljubljana.

543 18

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline ima
joših sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONLEY
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega miliga
vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini
škrofeljnih, krvicah, otoku žlez itd. in
ravno tako pri kataru sapnika in oslovem
kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onom-
grafija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirak: **Giesshübl Sauerbrunn**,
tole. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
počrjajskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in
inom.

Zaloga pri Mikael Kastner-ju in Peter Lusenik-
u. 114 62-5

Da se izognejo prevaram, naj zahtevajo
p. n. konsumentje, da se jim Giesshüblerjeve ste-
klenice odpro ob njih navzočnosti, da morejo opa-
ziti vžig na zamašku.

Iščem hišo z gostilno in trgovino

v nakup za 2-3000 kron, ali v najem. Po-
nudbe prosim na **Frana Može** v Ljub-
ljani, glavne pošte ležeče. 2517 3-1

Lepo stanovanje

s tremi sobami se takoj odda ali pa za
februar-termiin. Poizve se v **Verhovče-
vih ulicah št. 9.** 2515 3-1

Razpisuje se služba

organista

v Semiču.

Na oženjene prosilce in pa one, ki raz-
umejo vinogradništvo, ter bi bili priprav-
ljeni v prostih urah pečati se s primernim
delom v vinogradu, se bode pri enakih
sposobnostih oziralo pri oddaji službe v
prvi vrsti.

Pogoje naznanja in oddaja službo cer-
kveno predstojništvo v Semiču
(Belokrajina). 2816 3

Novosti te sezije!

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijo 19

Priporoča svojo novo ure-
jeno veliko zalogo iz-
gotovljenih oblek za
gospode, dame, dečke
in deklice po najnižjih
cenah. 2397 11

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice
po niki om.

Lepa prilika!

Hiša

z gospodarskim poslojem in le-
pim vrtom, pripravna za vsako obrt,
poleg dolenskega kolodvora v Ljubljani se
proda iz proste roke. Naslov vprav. „Slovenca“.

2464 6-3

Opozori se

pri nakupu jesenskega in zim-
skega blaga za moške in ženske
obleke na blizu 40 let obstoječo tvrdko

R. MIKLAUC
LJUBLJANA, 2299 15-6

Stritarjeve (Spitalske) ulice šte. 5.

Na zahtevo se določijo vzorci.

Trgovci z vinom!

Ob priliki naročil ne pozabite na domačo tvrdko

Bratje Lučić-Roki ::

Vis (Lissa) Dalmacija

ki ima v zalogi **viška vina** ter jih pošilja v svojih sodih
najbolj sloveča na drobno in debelo počenši
od 30 litrov naprej, po zmernih cenah, ne boječ se nikake kon-
kurence. — **viški opolinbelo vino**

Naš poznani radi svoje dobrote in izbornosti ne potrebuje nobenega pri-
poročila, ker se priporočata sama, torej trgovci, požurite se!

Odjemalcem na debelo dajemo popust. —

Vzorci na zahtevo brezplačno. — Za prist-

nost naših vin jamčimo. —

Obrtno-kreditna zadruga v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge na tekoči in žiro ra-
čun ter jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek plačuje zadruga sama. Hranil-
nične knjižice se sprejemajo kot gotov denar,

ne da bi se obrestovanje prekinilo. — Posojila se dajo le udom. Delež znaša K 100.— in se plača takoj ali
pa v mesečnih obrokih po K 10.— ali tedenskih po K 2.—. Vlagateljem in članom so na razpolago poštno-
hranilnične položnice. — Uradni dnevi: vsak torek in petek od 11. ure dopoldne do 1. ure popoldne. —

Uradni prostori v „Zadružni Zvezi“, Miklošičeva cesta šte. 22.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Münzt etc. Von der Crainerisch-Slavontschen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlös-
sern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ges-
chichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2, usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—.

Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izorno kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih pokop-
ališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchives. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777—1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2'50.

— II. Band. 1200—1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2'50.

Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (I. 501—800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.
— II. knjiga (I. 801—1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Puštriški dolini na
Tirolskem. 1880. — K —'60.

**Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740—1780. — 1881.
K 1'40.**

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.
III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.
IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašelj, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam doj-
dejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Št. 4086

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko raz-
pisuje za leto 1907

18 cesar Franc Jožefovih ustanov

(8 po 50 K in 10 po 20 K) za **onemogle obrtnike** vojvodine Kranj-
ske in

5 cesarice Elizabete ustanov

po 40 K za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov. Prošnje naj se
posljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani **do dne 20. novem-
bra 1907.**

Priloži naj se jim od **občinskega in župnijskega urada**
potrjeno dokazilo, da je prosilec **obrt samostojno** izvrševal, da
sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog; oziroma da
je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega **samostojnega** obrtnika.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1907.

2466 2-2

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelo-
vatelj vozov v Ljubljani

:: Marije Terezije cesta št. 6 ::

priporoča svojo veliko zalogo
VOZOV kritih in nekritih,
lično in trpežno
izdelanih, po jako nizki ceni.

Sprejme se v pouk tudi več učencev.

Štev. 2248.

2505 3 1

Razpis službe občinskega zdravnika v Tiesnu (Dalmacija)

z letno plačo 3000 K, ki se izplačuje naprej v mesečnih obrokih. — Služba se ima ure-
diti poleg obstoječih zakonov potom pogodbe in zdravnik je dolžan opravljati zdravniške
posle in zastoj zdraviti siromašneje rodbine.

V ostalih občinah sme pobirati za zdravljenje za vsak obisk po 60 vin., kedar bo
pa izrecno pozvan izven mesta, pristojna mu za voz in pristojbino:

do Murtera	K 4'—	podnevu, a K 6'—	ponoči
do Betine	" 4'—	" " " 6'—	"
do Zlosela	" 4'—	" " " 6'—	"
do Tribunja	" 6'—	" " " 8'—	"
do Jezera	" 3'—	" " " 5'—	"
do Ivinja	" 3'—	" " " 5'—	"
do Dubrave	" 4'—	" " " 6'—	"
do Dazline	" 5'—	" " " 7'—	"
do Putičanja	" 6'—	" " " 8'—	"
iz Murtera v Betino in obratno	K 2'—		

Prošnje naj reflektantje dostavijo podpisnemu oblastvu **do konca meseca**
novembra z dokazili, da so usposobljeni za splošno zdravilstvo in kirurgijo, da so
opravičeni zdraviti v deželah zastopanih v državnem zboru in da so zmožni hrvatskega
jezika.

Od občinskega upraviteljstva Tiesno v Dalmaciji,

dne 30. oktobra 1907.

Načelnik:
Obratov.

Prisjednik:
L. Mazzura.

Važna novost!

Anton Medved: Za pravdo in srce.

Tragedija v petih dejanjih.

Cena knjige v elegantni vezavi K 3'50. Ker se bo novembra meseca
igrala drama v ljubljanskem gledališču, oddajamo knjigo na pesnikovo željo
onemu, ki jo naroči in plača pred koncem novembra, za skrajno
znižano ceno **K 2'50** v elegantni vezavi.

Ta drama je izboren donesek za izpopolnitev slovenskega dramatič-
nega slovstva za ljudske odre, katerim sploh jako manjka primernih igro-
kazov. Zelo laskavo in vseskozi nepristransko oceno je prinesel dne
10. oktobra t. l. „Slovenec“. Zlasti ugodno je ocenil dramo „Slov. Narod“,
„Ljubljanski Zvon“ in „Slovenec“ pred osmimi leti, ko se je prvič upri-
zorila v ljubljanskem gledališču.

Obenem priporočamo tudi:

2316 12-9

Anton Medved: Poezije. Cena K 3'80, eleg. vez. K 5.—.

Gotovo je še vsakemu znano, koliko priznanja so našle te poezije in
kako pohvalno se je izrekla kritika vseh slovenskih časopisov.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborno pivo.** — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —
Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pošiljatve na dom sprejema restavracije „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) —

Predstave ob delavnikih ob 6, 8, in 9. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob 11 uri popoldne, ob 3, 5, in ob 6. uri popoldne ter ob 8, in 9. uri zvečer. — Cene: I. prostor 30 kr., II. 25 kr., III. 20 kr., IV. 15 kr. Vojaki od narednika navzdol in otroci vsak prostor 5 krajcarjev ceneje.

I. najpopolnejše

2333 8

= Kinematographe-Theatre-Francais =

bivši „Katol. Dom“ v veliki dvorani I. nadstr., Turjaški trg 1.

Vsako soboto in sredo nov spored.

Vsaki četrtek in soboto predstave po znižanih cenah za dijake in otroke ob 3, 5, in 6. uri. Cene: I. prostor 15 kr., II. 10 kr., III. in IV. 5 kr. Ob 8, in 9. uri zvečer vrše se predstave kakor običajno.

Snežno-belo se opere s II.

Schicht-ovim milom.

Pristno le z znamko „Jelen“ in z imenom „Schicht“.

Zahtevajte zastonj

In franko moj veliki, bogato ilustrirani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst nikelastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatin in srebrin, godbenega orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura	K 3—
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura	5—
registr. „Adler Roskopf“, nikel remont. s sidro	7—
Goldin rem. ura „Luna“, kolesje z dvojnim plaščem	8 50
srebr. rem. ura „Gloria“	8 40
„oklep. verižica z rince na pero in karab., 15 gr. težka	2 80
ruska Tula nikel ura cilind. z „Luna“ kolesjem	10 50
ura s kukavico K 8 50, budilka K 2 00, kuhinjska ura K 3—	
švarcvaldska ura K 2 80.	

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!

Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**, c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brux) 654, Češko. 2315 1—4

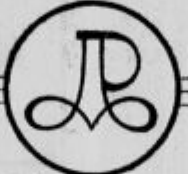
SLIVOVKO

1902 letnik, ima na prodaj franko 4 litre za 9 K 60 v., 6 let stari tropinovec 2 litra 5 K 60 v., graščinsko oskrbnitvo **Golitsch**, p. Konjice Štajersko. 2498 13—2

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih uglednih starišev, 15—17 let star, se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovino z mešanim blagom v poduk. Prednost imajo, kaetri so se trgovstva že kje učili. Pojasnila daje **Mihael Omahen**, trgovec v Starem trgu pri Višnji gori. 2376 6—6

Leta 1777
Ustanovitev torčke
Ant^e Bischoff
Trst

Vina
Žganja
Likerji
Brezalkoholne pijače
Čaji

Cenik zastonj

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših **klobukov, cilindrov in čepic**, kakor tudi najtrpežnejših **čevljev**.

2250 2

Razglas.

Dne 7. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne se vrši

javna dražba

pri župnijski cerkvi v Križih pri Trziču radi 2443 6—6

zgradbe novega pokopališča.

Dela so proračunjena na 4000 kron. Proračun in načrt sta na vpogled pri županstvu v Sebenjah. Pred začetkom dražbe je treba položiti 10% varščine.

Zupanstvo Sv. Križ pri Trziču, dne 23. oktobra 1907.

!Hiša na prodaj!

Obsega 6 sob, 2 večji in 4 manjše, kuhinjo in vodo vod v veži, pa 2 kleti; zraven spada drvarnica s potrebnimi hlevi, zelenjavin vrt, nekaj sadja in njiva. Stanovanje je kaj prijetno in zdravo, nahaja se v lepem trgu v bližini dveh cerkv in posebno sodi za upokojene č. g. duhovnike, pa tudi za letovičarje se obrestuje.

Francica Lipner, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Štajersko. 2477 4—3

VABILO
za nakup
istrijsanskega
čs vina. čs

Podpisano ravnateljstvo ima v svoji zadrugi, kakor tudi v kletih svojih udov kmetov več kot deset tisoč hektolitrov pristnega belega in črnega vina od 36 vin. naprej na prodaj. — Kupci na debelo po dogovoru z lastno posodo in polno možno dobro došli!

Vinarska zadruga Dignano-Istra. (C. kr. državna železnica.)

Ivan Pujman L. Gaspard
poslovodja. predsednik.

2423 6—5

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. (Tehniške ocene in načrti **zastoni**, ko se poveri : : : : : pogodba) : : : : :

Inženier-hidrotekt Konrad Lachnik

Ljubljana 2457 2

Beethovnovе ulice 4.

Brzjavci Lachnik, Ljubljana.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala strana, Most nlica 17, Baden, Brno, Oelka Lips, Oelka Kamale, Moravski Kumburg, Mödling, Novi Jičín, Písen, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Tabarstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagal Rennweg), III. Lb-wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 52, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 180—137

„MERCUR“

Dunaj, L. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 20.000.000, Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.